Norsk Folkeblad.

No. 11. | Dette Blad udkommer hver Lørdag. | Kristiania den 14 Mars 1868. | Fjerdingaarlig: fint Papir 48 ß, simplere 30 ß. | 3die Aarg.

Indhold:

Mauritz Aarflot (med Portræt). — Rejsebilleder. — Økonomi og Statistik. — Kobbefangst (med Afbildning). — Utne (med Afbildning). — Kristiania. — De sidste Begivenheder. — Nyheder. — Lidt af hvert.

Storthingsbønder.

XI. Mauritz Aarflot.

Ved den smukke Voldsfjord, der som en Arm af den dybe, mægtige Storfjord paa Søndmøre strækker sig langt ind i Landet, ligger paa Skraaningen ned mod Vandet omtrent midtvejs inde den gamle Gaard Egset, bekjendt af sine talrige Egetræer, en paa denne Kant af Landet sjelden Træsort, hvoraf Gaarden har sit Navn, beboet af den Mand, hvis Billede vi idag gjengive, og i hvis Familje Gaarden nu i snart hundrede Aar har været. Paa denne Gaard har Landets maaske ældste Bogtrykkeri — udenfor Kjøbstæderne — været anlagt, idet det ved Privilegium af 15 Juli 1808 blev Gaardens daværende Ejer, Lensmand Sivert Knutsen Aarflot, en paa Grund af sine Fortjenester af Distriktet under de sidste danske Konger meget paaskjønnet Mand, tilladt at oprette Bogtrykkeri, saaledes som det her endnu bestaar. Maaske har dette ogsaa tildels været Anledningen til den Sands for boglig Kundskab og literær Virksomhed, som har været hele den aarflotske Slægts Særkjende; ialtfald har der synlig fra dette Sted været virket med Held til Udbredelse af Kundskaber og Læsning over hele Søndmøre. Fra dette Trykkeri er udgaaet ikke alene Blade og andre periodiske Skrifter, men ogsaa Smaaafhandlinger og Bøger i en ikke liden Mængde, ligesom det kan mærkes, at Distriktets første Bogsamling (omkring Aar 1800) var skjænket Voldens Præstegjeld af den omtalte Lensmand Aarflot, den nulevende Mauritz Aarflots Bedstefader. (Det var ogsaa fra dette Egsets Trykkeri, at vor bekjendte Landsmand, Søndmøringen Ivar Aasens første literære Produkter saa Dagens Lys.) For Øjeblikket udgaar der ugentlig en liden Avis, „Postbudet" kaldet, fra dette Sted, og Bladet udmærker sig heldigt mellem vort Lands offentlige Blade ved Takt og Skjønsomhed i Valget af, hvad det meddeler sine Læsere.

Mauritz Aarflot er født den 13 April 1821 af Forældre Rasmus Sivertsen Aarflot og Synøve Mauritzdatter Birkedal. Hans Fader var ligesom Bedstefaderen Lensmand, befattede sig ligesom næsten hele den øvrige Familje med at skrive og digte (enkelte Lejlighedssange af ham ere trykte), var Storthingsmand for Romsdals Amt i 1824, 27, 28, 33 og 39, og var i det Hele taget en inden sit Amt meget kjendt og anseet Mand. Dennes Søster var den Berte Kanute Aarflot, af hvis religiøse Skrifter, Bønner og aandelige Sange adskillige ere stærkt udbredte over Landet, især i det Bergenske. Mauritz Aarflot havde derfor, eftersom han voxte op, let Adgang til at læse og lære, hvilken Adgang han ogsaa benyttede, og efter sine Forfædre havde han et godt Navn, der hurtigt bragte ham ind i de offentlige Stillinger, der i vort Land almindelig pleje at være Skolen for senere politisk Virksomhed i Storthinget. Saaledes blev Mauritz Aarflot, strax han i 1848 var bleven stemmeberettiget efter Hjemmelsbrev paa sin Odelsgaard, valgt til Formand og i 1849 til Ordfører i Formandskabet; han har desuden saavel før som senere været Forligelseskommissær, siden 1850 stadig Valgmand og nu i det Sidste Formand i Herredskommissionen inden sit Distrikt. I 1845 begyndte han Udgivelsen af „Postbudet" for Landalmuen, hvilket Blad nu har oplevet 22 Aargange, og i 1848 ligesaa Udgivelsen af „Norsk Landbrugstidende", hvoraf er udkommen 8 Aargange. Siden 1839 har han havt stadig Boghandlerforbindelse paa Kristiania, hvilken er bleven fortsat af hans Broder Rasmus Aarflot, der i den senere Tid ogsaa har kappes med den ældre Broder om Populariteten inden Kommunen og Amtet.

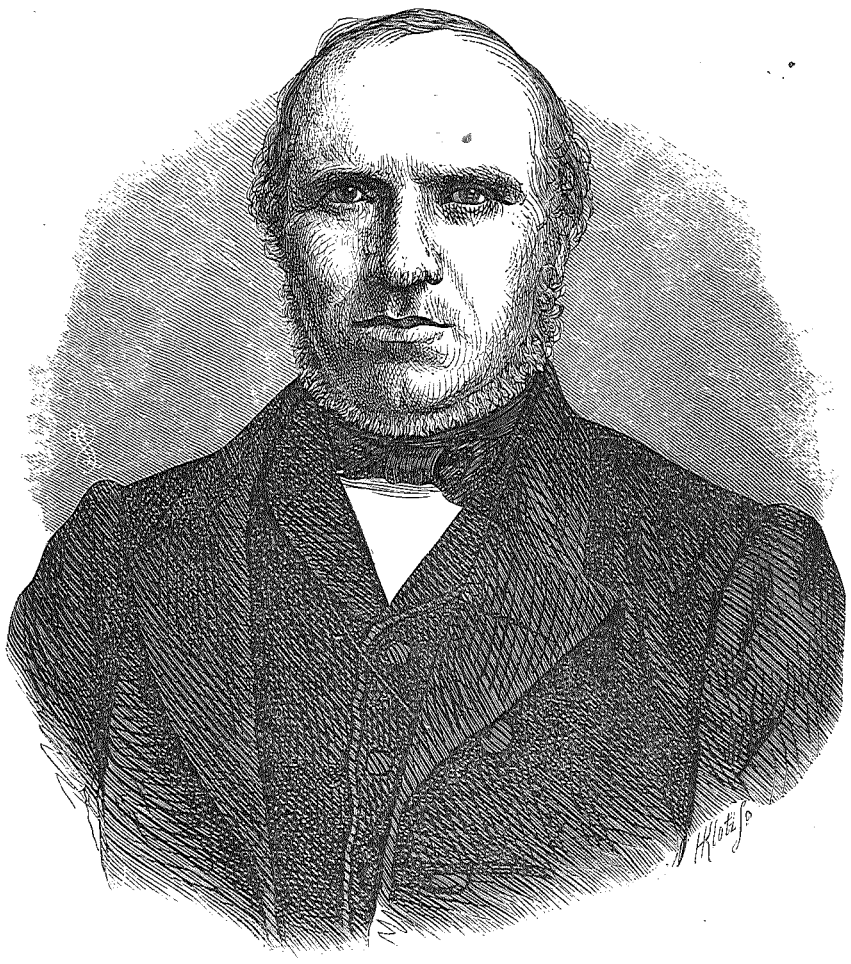

Mauritz Aarflot.

Mauritz Aarflot blev første Gang valgt til Storthingsmand i 1854 og har senere stadig været gjenvalgt, fra Romsdals Amt i 1862 endog med alle Stemmer. Han kan ogsaa i mange Henseender og mere end almindelig siges at repræsentere det Distrikt, hvorfra han er. Han har de Folks Støhed, Alvor, Sindighed, som har valgt ham; han viser, som Søndmøringen overhoved, megen Forsigtighed paa Felter, hvor han ikke er kjendt, ligeoverfor Personer, som han ikke kjender; han har — maaske kan det endog væsentlig lægges ham til Last — hele den Langsomhed i Bedømmelsen af, og tildels Mistanke imod det Nye, som hele hans Egn selv den Dag i Dag er et levende Bevis paa. Aarflot regnes saaledes paa Thinget ikke til Fremskridtsmændene, snarere hører han til de paalideligste Medlemmer af det gamle Parti, der anser det, vi engang har, for det Sikreste. Saaledes ialfald i mange Grundlovsspørgsmaal. Dog var han, ligesom hele sit Amt, paa sidste Storthing for Forslaget om aarlige Storthing, og iøvrigt maa det nævnes til hans Ros, at han altid, hvor han engang har fundet en Sag god og nyttig, er dens varme Ven og ikke let trættes. Det har han vist i Skolespørgsmaalene, og det ikke alene paa Storthinget, men ogsaa og særlig hjemme, hvor han har havt megen Del i den fortjenstlige Oprettelse af en højere Almueskole i Voldens Præstegjeld, der nu er udvidet til en Lærerskole for omtrent alle Dele af Søndmøre. Nogen stor Del i Storthings-Debatterne har Aarflot aldrig taget. Tvertimod maa det forundre, at en Mand, der er saa ofte bleven gjenvalgt og saa længe har nydt den største Tillid blandt sine Medborgere, har kunnet holde sig paa sin Plads uden virksommere at tage Del i de mundtlige Forhandlinger. Maaske er dette et nyt og godt Bevis for Manden inden det Distrikt, hvor han mere umiddelbart har virket, og hvor hans Begavelse er kjendt; men paa Thinget taber han dog visselig i Indflydelse ved saa stadigt at holde sig udenfor de offentlige Forhandlinger, som jo dog egentlig ligeoverfor Landet og Vælgerne er det eneste Felt, paa hvilket man kan lægge sin politiske Myndighed og Værdighed klart for Dagen. Det er derfor beklageligt, at en, som det synes altfor vidt dreven Beskedenhed hidtil har hindret denne Mand fra fuldt ud at vise de Evner, han er i Besiddelse af, og fra at gjøre dem gjældende, saaledes som de fortjene det. Det er vistnok et Særsyn, at Nogen i vort Storthing saa længe

har kunnet nyde sine Vælgeres og Medrepræsentanters utvivlsomme Anseelse og dog finde sig i en saa stille Tilbageholdenhed. Et Bevis paa Regjeringens Tillid har Mauritz Aarflot opnaaet, idet han i 1858 blev udnævnt til Medlem af den Kommissjon, der var nedsat til Udarbejdelse af en Lov om Jords Fredning. — Siden 1848 har M. Aarflot været gift med Nikoline Kristine Schelderup. o.

Rejsebilleder.

III.

En Udflugt til det døde Hav.[1])

Paa Oljebjerget havde vi allerede nogle Dage iforvejen fra Moskeens Minaret skimtet enkelte Pletter af det døde Hav. Dets ufrugtbare Omgivelser saa vistnok ikke indbydende ud, og trods de flere usædvanlige Vanskeligheder, Tidsomstændighederne ogsaa medførte, vare vi dog bestemte paa at foretage denne Rejse, uden hvilken vort Ophold i Palæstina forekom os kun ufuldkomment. Druserne havde nemlig det foregaaende Aar anrettet det bekjendte Blodbad paa Maroniterne, og det religiøse Sværmeri, der fik Skylden for at være den egentlige Grund til det, havde ogsaa smittet Naboprovindserne. Roligheden var vistnok atter, skjønt blot midlertidigt, bleven gjenoprettet i Libanon ved et fransk Expeditionskorps Mellemkomst og Davud Paschas Udnævnelse til Guvernør. Til Naboprovindsen Jerusalem strakte deres Myndighed sig imidlertid ikke, og her vedblev Gjæringen fremdeles. Desuden havde de arabiske Stammer ved Jordan og østenfor iaar negtet at betale Porten Skat. Tyrkerne samlede derfor nu Tropper forat tugte de oprørske Vasaller; men formedelst den sædvanlige Sendrægtighed gik det kun langsomt med alle Forberedelser, og i Mellemtiden foretog Araberne Strejftog næsten lige til Jerusalems Porte. Dog, hvilke Farer havde vi i Grunden at frygte? Havde ikke Katholikerne i vort lille Selskab ved Ave Mariaer og Pater nostre, baade paa Latin og i Modersmaalet (Fransk), i Jerusalem faaet en saadan Overflod af Aflad saavel for kommende som forbigangne Synder, at der efter al menneskelig Beregning endog maatte blive et ikke ubetydeligt Overskud tilbage som Arv til Efterkommere i flere Led?[2]) Havde vi ikke ved at klemme os igjennem de to Støtter[3]) i Moskeen el Aksa ogsaa fra denne Side sikret os Bistand? Havde vi ikke ved at optage i vort Selskab en begejstret Johanniter,[4]) der den foregaaende Dag var bleven slaaet til Ridder med Gotfried af Bouillions lange Sværd[1]) skaffet os en mægtig, aandelig Hjælper? Havde ikke den græske Pope i sin Iver betænkt os med sit Vievand? Desuagtet troede vi det ikke afvejen at have en liden Reserve af verdslig Bistand. Vi lejede derfor 7 Batchibuzuks[2]). Et Selskab Amerikanere, nemlig 3 Herrer og 4 Damer, var rigtignok den foregaaende Dag rejst alene til Jordan; men som bekjendt ere Amerikanerne slette Kristne. Om Middagen mønstrede Styrken op udenfor Klostret[3]) St. Salvador, i et helt krigersk Antræk. Et fuldkomment „Arsenal" af Pistoler, Dolke og Sabler sad i Beltet; et langt Flintegevær dinglede paa Ryggen, og til al denne Overflødighed føjedes endnu en uhyre Landse, prydet paa Enden med en tyk Busk af sorte Strudsfjedre. Med vor simple Sabel og Revolver saa vi i Sammenligning helt tarvelige ud, hvis ikke Turist-Fantasien ved Dragtens brogede Mangfoldighed havde bødet paa Vaabnenes Simpelhed. Kun Johanniteren var simpel og smagfuld; imidlertid havde han udenpaa sin fine Dragt et almindeligt Lagen. Formodentlig skulde det forestille Ordenens Ridderkappe (som forresten var sort); men i ethvert Fald kom Lagenet til Nytte, som vi strax skulle se. Det klosterlige Maaltid, der hver Dag ufravigelig bestod af Rissuppe med Faare- eller Hønsefrikasee, var snart fortæret, og da Drogmanen (Tolken) samtidigt mødte frem med vore Heste, vare alle Rejsetilberedelser gjorte. Broder Lieven, en dannet Franciskanermunk, der i Jerusalem var vor daglige Ledsager, fulgte med til Betania forat vise os Lazarus's Grav. Vi saa ogsaa et aabent Gravsted; men maaske det ikke var uden Grund, at den fromme Broder ogsaa her som sædvanligt tilføjede: „Jeg kan ikke bekræfte det, mine Herrer; men de hellige Beretninger lære os saa." Man læse herom hos Andre, som forstaa sig derpaa. Men enten det nu er den virkelige Grav eller ej: det er sælsomt manende at staa foran den. Kun ugjerne forlod vi Betanias skyggefulde Frugthaver og sloge ind paa den ujevne Fjeldvej, egentligt Bunden af flere udtørrede Bække, der i en jevn Helding fører under mange Bugtninger ned til Sletten ved Jericho. De høje, nøgne, skraa Fjelde paa begge Sider kastede Solens Straaler tilbage og frembragte en Blinken og Vibbren, der i høj Grad angreb Øjnene. Heden i denne Ovn var en af de stærkeste, jeg nogensinde har følt[4]), hvorfor Johanniteren begyndte ikke uden Grund at ytre Tvivl om, hvorvidt dette var Nedgangen til Skjærsilden eller til Noget maaske endnu værre, især da Heden tiltog, eftersom vi stege ned. Ethvert Vindpust, hvorefter vore arbejdende Lunger begjærligt snappede, bragte istedetfor Lindring en kvælende Varme med sig. Tørsten blev næsten uudholdelig. Vore Grogflasker gave ikke længere en Draabe, hvormeget vi end krystede dem, og dog var neppe mere end Fjerdeparten af Vejen tilbagelagt.

Pludseligt sprænger Sheiken, der med 3 af sine Ryttere dannede Fortroppen, afsted; Blinkere bleve udstillede, og vi glædede os allerede til at kunne optræde som virkeligt handlende Personer i et af disse Overfald, hvormed de fleste Rejsende til det døde Hav i sine Beskrivelser gjøre sig interessante. Vor Ledsager bragte os imidlertid snart ud af Vildfarelsen. Vi nærmede os nemlig blot en Brønd, som i disse vandløse Egne, hvor de med stor Bekostning graves og mures, er en stor Kostbarhed, der gaar i Arv som Stammens bedste Ejendel. De give ofte Anledning til indbyrdes Fejder mellem disse Nomader. Araberne vogte dem derfor med skinsyg Omhu, og det var for at sikre os for et Baghold, der ved Skud og maaske Overfald vilde have hævnet dette Indgreb paa Ejendomsretten, at Posterne bleve udstillede. Et Tegn af Sheiken underrettede os om, at Alt var roligt, og vi nøde nu det bare Vand ligesaa begjærligt, som om det havde været den kosteligste Vin. Solen gik snart ned, og Aftenen bragte efterhaanden en kjærkommen Kjølighed. Skridt i Skridt gik det stedse nedad de ubanede Stier. Et Par Gange bød Sheiken os med et „Shuf"[1]) at standse, hvorpaa han selv red i Forvejen med Fortroppen. Det var imidlertid blot nogle „venskabelige" Araberstammer, der her havde lejret sig med sine Faar og Gjeder. For en Nykommen til Østerlandene vilde disse hvide Skikkelser, disse funklende Øjne, disse tilslørede Væsener, disse knitrende Baal og disse vrindskende Heste have dannet et smukt Billede paa Fjeldets mørke Baggrund. Vi, hvem et 6 Maaneders Ophold i disse Egne havde betaget de første Indtryks Overraskelse, saa i disse hvide Skikkelser kun et Dække for Urenlighed, i disse funklende Øjne en Røvers spejdende Blik, i disse tilslørede Væsener magre, undertrykte Kvinder, hos hvem man forgjæves vilde søge „Gazellens Øjne" og „Liljens ranke Former", i disse knitrende Baal et Arnested for den mest pestagtige Lugt af Hvidløg, harsk Olje og Bukkefedt, samt i hver af disse vrindskende Heste en Don Quixotes Skindmær. Jeg vil ikke benegte, at der blandt Araberne jo findes baade Mænd med ædle Følelser, smukke Kvinder og prægtige Heste; men man maa ikke søge disse blandt den store Mængde. Her som overalt har Kampen for det daglige Livs Ophold i Tidens Løb hos Massen bragt saavel den legemlige som den aandelige Skjønhed til at falme. Jeg tvivler ikke paa, at vort Antal samt Vaaben jo bidrog det Meste til den rolige Stilling, de indtoge, saavidt jeg idetmindste har lært at kjende Arabernes typagtige og paa samme Tid fejgt beregnende Karakter.

Henved Midnat kom vi endeligt ned paa Sletten ved Jericho; men da vi i Mørket flere Gange toge feil af Veien, varede det endnu over en Time, inden vi sad velbeholdne omkring en god Ild i Nærheden af Vagttaarnet ifærd med Klosterbrødrenes Proviant samt en ikke ubetydelig Forstærkning, vi trods Ridderens Opholdssted dog havde fundet forsigtigt at medtage fra en Spisevært i Byen. Vand, som vi for nogle Timer siden vilde have kjøbt med eget eller dog helst Andres Blod, blev nu forsmaaet, og istedet gik Vinflasken raskt omkring. Den første Gang lod Johanniteren den hurtigt gaa urørt forbi. Den næste betragtede han den taus, idet han længe holdt den mod Lampen. Endelig udbrød han med et vemodigt Udtryk i Stemmen: „Vi ere Alle Mennesker," satte derpaa Flasken for Munden, og med et, naar vi sige, „vi ikke drikke Vin, da bedrage vi os selv," fortsatte han, da efter et vældigt Drag hans Lunger paanyt havde faaet tilbørligt frisk Luft. Den tredie Gang gled Vinen ned uden Fortale eller Efterskrift, og da ophørte vi at tælle. — Tiden tillod os imidlertid ikke at vente længe, hvis vi vilde benytte Nattens Kjølighed. Sagerne bleve derfor indpakkede, friske Heste bragte frem, og henimod Klokken fire vare vi ude paa Sandsletten, der fører hen til det døde Hav, ved hvis Bredder vi hilsede Solens Opgang. Rundt om os hævede sig høie, skraae, ufrugtbare, brune Fjelde, hvor Øjet forgjæves søgte noget Spor af Grønt, og midt i denne Gryde laa det døde Hav[2]), spejlblankt, men mørkt og koldt. Alene Jordan og dens aabne Dalføre bragte noget Liv i denne døde Natur. Langt mod Nord rødbede nemlig et smalt grønt Baand dens bugtede Løb, og en støvfarvet Stribe, der stolt gjennemskar Søens mørke Spejl, vidnede om, hvor nødigt den hellige Flod blandede sig med Sodomas og Gomorhas forbandede Vande.

Mine Rejsekammerater havde en vis nedarvet Frygt for at bade sig i det døde Hav; thi man paastaar, at det volder Feber, en Ting, jeg ikke kan modsige, skjønt min personlige Erfaring ikke bekræfter det. For ikke at lade dem vente for længe, klædte jeg mig af i en Fart, men maatte dog trække Vexler paa deres Taalmodighed, da

---

[1]) Den gunstige Læser vente i denne lette Tegning Intet, som staar i Forbindelse med den store Forgangenhed, der opfylder disse Steder. Jeg skildrer kun et Eventyr, som mødte os der.

[2]) Til de forskjellige hellige Steder er knyttet en særegen „Naade". Medens man f. Ex. paa et Sted ved at bede 4 Ave Mariaer og 3 Paternostre (Fader vor) lan erholde Syndsforladelse for 2 Maaneder, skjænker et andet den dobbelte Naade for det halve Antal Bønner. Præsten gjøe opmærksom saavel paa Bønnernes Antal som paa Naadens Storhed.

[3]) I Moskeen staar 2 Søjler, og den mahomedanske Tro lærer, at Enhver, der kan passere gjennem disse, er vis paa efter sin Død at komme i Diamanthimlen. Saavel for som bag ere de ved hyppigt Brug betydeligt slidte. Især røber den forreste Søjles dybe Hulning, at der i denne Himmel maa føres et ganske godt Bord.

[4]) Denne engang saa berømte Orden, der har udført saa mange Storværk (man huske Den Maltas Forsvar under Stormesteren la Valette mod Tyrkerne 1565) er nu nedsunket til et Spilfægteri. Man lader sig i Jerusalem slaa til Johanniterriddere, Enkelte vistnok for derved endnu mere at binde sig til den eneste saliggjørende Kirkes Sag, men de Fleste af dem af Forfængelighed. Ofte er det ogsaa en Modesag ligesom i Frankrig at være Legitimist, fordi den ældste Adel hører til dette Parti. Johanniterne er nemlig den ældste Ridderorden. Disse romantiske Ideer ere kostbarere, end saadanne Fantasier pleje at være. Johanniterordenen, et græsk Kors i sort (?) Baand, sælges i Jerusalem for 1,208 Francs. Den er ikke anerkjendt af nogen Regjering, hvorfor Stormesteren for Æreslegionen, svarede en Præst, der i hellig Begejstring havde kjøbt den samt faaet Pavens Bekræftelse derpaa, da han søgte om Tilladelse til at bære den: At han vel ikke officielt kunde give den forlangte Tilladelse; men at Kapitlet dog ikke vilde have Noget at erindre mod, at hans Velærværdighed bar den udenpaa Præstekjolen i — større Middagsselskaber. Johanniterordenen bestaar fremdeles nærmest som en privat Ridderorden i Spanien, Prøjssen og England. Maaske ogsaa i andre Lande.

[1]) Opbevares saavel som hans Sporer i det latinske Kapel i den hellige Graves Kirke.

[2]) Uregelmæssigt tyrkisk Rytteri. De bleve os udlejede af Paschaen i Jerusalem for 50 Frs., som han selv stak i Lommen, medens Folkene maatte lade sig nøje med de Batchis, vi vel vilde give dem.

[3]) I Jerusalem findes blot et Par slette Smaahoteller. I Regelen bo alle Rejsende i sine forskjellige Troesbekjendelsers Klostre, hvor de kunne forblive frit 1 Maaned. De gode Fædre vente dog altid at faa en frivillig Gave til Klostret, og faa i Regelen ½ Spd. om Dagen. Al indre Tjeneste i Klostret forrettes af Lægbrødrene, der ere underkastede de samme Klosterregler som Fædrene, undtagen den at læse Messe.

[4]) I det røde Hav omtr. paaa Højden af Mekka har jeg seet Thermometret vise 40° i Skyggen. Det forekom mig ikke nær saa hedt som her. Ved Jericho har været observeret 45° Fahrenhejt. Det var i Begyndelsen af August, vi gjorde denne Udflugt til det døde Hav.

[1]) Se der.

[2]) Et kort Stykke mod Nord støder det dog til Jerichosletten.

det her var meget langgrundt, saa jeg blev nødt til at vade flere hundrede Alen ud forat komme paa Dybden. Vandet var aldeles lunkent og saa tungt, at i hvilkensomhelst Stilling jeg end lagde mig uanseet Dybden, flød jeg altid uden at behøve at gjøre den mindste Anstrængelse forat holde mig oppe. At drukne i det døde Hav anser jeg i vore Dage for en Umulighed. Vandets Salthed frembragte en stærk Svie i den finere Hud, og jeg kan forsikre, at efter et næsten uafbrudt 20 Timers [1]) Ridt var dette Bad selv midt i sin Forfriskelse alt Andet end behageligt. Jeg føjede derfor gjerne mine Kammerater, der skyndte paa mig for saa hurtigt som muligt at komme bort fra dette pestsvangre Sted. Solvarmen begyndte alt at danne Saltkrystaler over mit hele Legeme, da jeg ikke havde Lyst til at blive staaende her igjen forvandlet til en vis-à-vis Saltstøtte, fik jeg Klæderne paa mig i en Fart.

Gjennem fortørrede Klynger af Buske med gule Blomster og Granattræer, hvormed den nordlige Del af Jerichosletten er bedækket, førte Vejen til Jordans Flod. Efter et 2 Timers Ridt sad vi ved dens Bredder og betænkte os, om vi skulde gaa ned i den rivende, mudrede Strøm, der her indklemt til en Bredde af omkring 25 Alen er temmelig dyb. Det døde Havs Saltlage gav mig imidlertid intet Valg. Ved mine Kammeraters Hjælp steg jeg ned, og formildende gled Flodens Vand hen over de betændte Lemmer. De Øvrige fulgte ogsaa snart efter. Ved Bredden kunde vi staa Bund, men maatte dog undertiden gribe fat i det tætte Krat forat modstaa Strømmen. Det var umuligt at tænke paa at svømme over selv for den bedste Svømmer. Naar Pilegrimene i Paasketiden i Masse strømme hid, forekomme derfor ikke sjeldent Ulykkestilfælde. Blinkere vare som sædvanligt udstillede forat forebygge Overrumpling; ja vor Sheik var her endog i den Grad forsigtig, at han forbød os at gjøre Ild op af Frygt for at tiltrække Araberne, fra hvis Teltlejre paa Moabs Bjergskraaninger vi tydeligt saa Røgen stige i Vejret. Det blev os imidlertid ikke længe forundt i Flodbreddens Skygge at nyde Badets vederkvægende Kjølighed. Forskrækket kom vor Ledsager løbende og fortalte, at man saa Mennesker snige sig omkring i Buskene. I et Nu vare vi oppe af Vandet forat forsikre os personligt om Sandheden af hans Beretning samt hurtigst muligt gribe vore Vaaben; thi til at tænke paa Klæderne troede Ingen, det var Tid. Omgjordet med sit lange Ridderspærd gik Johaniteren i Spidsen (thi modig var Manden), medens vi Andre fulgte ham i Hælene. Vi havde ikke behøvet at skynde os saa, thi det Individs paradisiske Dragt, der nærmede sig, betegnede ham tilstrækkeligt som et Fredens Sendebud. „Madre mia, det er nok Amerikaneren," raabte pludseligt vor Ledsager, og da paa vort Spørgsmaal, om han var bleven røvet, en ægte Yankeestemme svarede: „I guess so," (jeg tror at) var al Tvivl, med Hensyn til hvem den Buxeløse var, hævet. Slagsværdet blev stukket i Skeden, og Gehænget maatte vige Pladsen for et efter de forandrede Omstændigheder mere passende Klædningsstykke. Springende fra Busk til Busk stod Amerikaneren snart foran det Granattræ, der tjente som Forhæng til vort Paaklædningsværelse. Han fortalte os nu med korte Ord, (senere fik vi af Damerne en naturligvis vidtløftigere Beskrivelse) at de den foregaaende Aften vare blevne røvede af Araberne, der af alle deres Ejendele blot havde ladet dem beholde Hattene tilbage. Forresten var der ikke bleven tilføjet dem nogen legemlig Skade. Resten af Selskabet skjulte nu blege af Skræk og Hunger sin Nøgenhed mellem Buskene i Nærheden ligesom han her sin bag Granattræet, og ønskede Intet hellere end „at være i vore Klæder." Den let bevægelige Johaniter tilbød strax sit hele Forraad og vilde paa Stedet egenhændigt have bragt sit ædle Forsæt i Udførelse, hvis vi Andre ikke havde gjort ham opmærksom paa, at selv ved Jordans Bredder bestode alle det selskabelige Samfunds Love. Efter nogen Raadslagning fandt vi, at næst vore Kapper, kunde vor Undergarderobe, der heldigvis var fuldstændig i alle Dele, blive en passende Dragt for Damerne, og til Nød kunde undværes, skjønt Virkningen efter Badet i det døde Hav ofte senere lod mig bittert føle Savnet af den vante, bløde Underbeklædning. Desuden kunde vi give Slip paa vore Veste, og det Manglende haabede vi at kunne opdrive hos vor Soldaterstyrke, „det lykkelige Arabiens" Sønner. Men her have jo de Lykkelige ingen Skjorte. De udvalgte Klæder bleve dyppede i Vandet, hængte paa Buskene, hvor de snart tørrede, og derpaa indsvøbte i Ordenskappen, Lagenet nemlig, som nu kom udmærket til Nytte, overleverede Amerikaneren. Med ægte ridderligt Galanteri føjede Johanniteren hertil trods den Buxeløses forbausede Miner en Buket til Damerne som en beskeden Hyldest og et beroligende Tegn fra Ridderskabets her værende Repræsentant. Imidlertid søgte vi saa godt som muligt ved Kunstens Hjælp at erstatte det noget mangelfulde Ydre. Frakkerne bleve knappede helt op til Halsen, og vexelvis overtoge vi Frisørens Rolle. En halv Time var neppe forløben, førend en Raslen i Buskene forkyndte os vore interessante Plejebørns Komme; en undertrykt Latter og Hvisken røbede paa Forhaand, at der maatte være unge Piger i Selskabet. Johaniteren gjorde en forgjæves Armbevægelse op imod det Sted, hvor før hans Flipper havde pranget; derpaa en Anden ligesaa forgjæves mod Vestelommernes forrige Plads; men førend han i disse mægtige Hjælperes Fravær kunde forsøge en tredie position assurée (fast Stilling), traadte Damerne frem. Amerikanerens „blege" Dryader stode for os som rødmossede Stjernegutter. Den medfødte kvindelige Smag havde ikke fornegtet sig selv i denne kritiske Stilling; Alt var bleven benyttet paa det Bedste, og Ridderens blaa Slips havde den Yngste endog forvandlet til det nydeligste Livbelte for sin smækre Midje. Efter mange Taksigelser blev Personerne os forestillede. Det var en nygift Kone, hendes Søster og Kusine samt en Kammerpige. Johanniterens Øjne søgte forgjæves Buketten; mine derimod Herrerne, som jeg nok kunde begribe ikke vilde fremstille sig i bare Vest. Jeg gik derfor bort forat opsøge dem. Bag Granattræet laa Buketten, og et Stykke længere borte fandt jeg Herrerne. Deres Forlegenhed var ikke saa stor, som jeg havde troet. Med ægte amerikansk Opfindsomhed havde de blot vendt op og ned paa Vesten, stukket Benene gjennem Armhullerne og derved dannet et Slags Svømmebuxer, hvorvel Snittet ikke var ganske passende. Paa Gesandtens Overkrop havde den fjerde Vest faaet sin af Skrædderen bestemte Plads, medens Ridderens sønderrevne Kappe som et Dække bedækkede de to Øvriges Skuldre. Endnu lod denne Dragt vistnok noget tilbage at ønske, hvorfor jeg fandt det meget naturligt, at Herrerne ønskede at spise Frokost à part (for sig selv). Bordet blev derfor dækket paa begge Sider af Granattræet, og nu kom vor Forsynlighed før Afrejsen rigtig tilpas. „Et Stykke Gaaselever, Miss Marry?" „Much obliged" (meget forbunden). „En Kotelette, Miss Catherine? Den er dejlig!" „Indeed" (ja, isandhed). Denne medfødte Undseelse havde i Begyndelsen sin berettigede Plads; men Stillingen var virkelig altfor lattælig, til at de selskabelige, stive Regler senere kunde afløse den. Under Jerichos varme Himmel smeltedes Isen snart; Araberne bleve glemte, og selv paa Dragten tænkte Ingen. Mangelen paa Glas blev vel neppe bemærket uden af den begejstrede Johanniterridder, hvis Læber syntes fastgroede til Flaskens Hals, hver Gang Miss Marry havde overrakt den.

Det blev ikke stort tilbage at pakke ind, da Frokosten var forbi. De tomme Flasker bleve fyldte med Jordans hellige Vand [1]), af Mange vistnok med en dunkel bevidst Tanke paa dets fremtidige Brug. Da Miss Marry fyldte sin Flaske, saa jeg, en let Rødme farve hendes Kinder — Jerichos Rose [2]) havde ved Vandet aabnet sine friske Hjerteblade. Vore Heste bleve overladte til Damerne; vi Herrer sad op bag Batchibuzukerne, og nu gik det tilbage til Jericho. Her indtoge vi atter vor gamle Plads fra Natten under det aabne Skur, der dækker Postens Vandbeholder [1]), lige tilgjængelig for Mennesker som Dyr, hvormed vi levede i paradisisk Enighed. Det amerikanske Selskab logerede i Vagttaarnet, der tjener som Forsvar for den omkringliggende lille Landsby, hvor den 50 Mand stærke tyrkiske Garnison [2]) bor med sine Familjer. Forgjæves søgte vi den Søvn, vi nu saa højligt behøvede. Den friske Vind, der før havde blæst ned ad Jordandalen, var nu ved Middagstider ophørt og blev afløst af en kvælende Hede. Vagttaarnet havde vistnok ydet en større Kjølighed; men der var jo allerede Damerne, og desuden — herskede der, saavidt jeg af Erfaring kjender de arabiske Boliger, vist ikke den paradisiske Enighed mellem Mennesker og Dyr, som vi prisede under det aabne Skur. Ud paa Eftermiddagen gav Garnisonen os en „Fantasi" mod tilbørligt Vederlag i Baschis. Deres Fruentimmer opførte nemlig en Slags Krigsdans, hvor der ikke blev sparet paa Hoftevridninger, Ansigtsfordrejelser, Sværdklirren, og var alt Andet end smuk. Endel af Soldaterstyrken var iforvejen bleven sendt til Jerusalem forat afhente Amerikanernes Rejsesager, og Klokken fire fulgte vi efter. Levningerne af den romerske Vandledning samt forskjellige Brønde af samme Alde opholdt os ikke længe, da hele Syrien er saa rigt paa disse kjæmpestærke Oldtidsminder. Først om Morgenen stode vi for Jerusalems Porte og havde nær kommet til at tilbringe Resten af Natten der, da de lukkedes hver Aften, forat den tyrkiske Garnison kunde sove i Ro for de arabiske Horder. Nogle Pjastre, der bleve stukne under Porten, aabnede den dog strax paa vid Væg. Philip af Macedonien havde Ret, da han paastod, at ingen Fæstning var saa stærk, at jo et Æsel — her uden Sammenligning forresten — belæsset med Guld kunde komme ind. Snart sov vi trygt i Klostrets Celler.

Da vi vaagnede ud paa Dagen, havde Johaniteren, saa fortalte Pater Jeronimus mig, om Morgenen ladet indvie sin Flaske fra Jordan, og siden søgt og truffet Miss Marry, som i fuld Ridedragt allerede kom tilbage fra Jericho.

Halvandet Aar senere, medens jeg endnu, men i en anden Verdensdel, fortsatte mine eventyrlige Vandringer, fik jeg et trykt Cirkulære, hvori en Masse fornemme Mænd og Ridderе „gav sig den Ære" at underrette mig om, at deres Søn, Sønnesøn, Neveu osv. indtraadte i Ægteskab med Miss Marry B. — Johaniteren havde standset sine Vandringer i et roligt Ægteskabs stille Glæde.

Atter et Aar derefter blev jeg ved min Ankomst til Paris buden i Barnedaab, og Værtinden var Jordans smukke Rose. Flasken blev hentet frem, og i det samme hellige Vand, ved hvilket Forældrenes første Kjærlighed fødtes, kristnedes dens „første Pant."

[1]) Samme Dag, vi rejste til det døde Hav, red jeg om Morgenen til Betlehem og kom tilbage til Jerusalem kun kort Tid før vor Afrejse.

[1]) Hos Katholikerne er Daaben med dette Vand af en særegen Kraft.

[2]) Jerichorosen, som forresten ikke findes her, har den besynderlige Egenskab, at den ved at sættes i Vand aabner sine Blade og antager sin oprindelige Friskhed. Hr. Overlærer Vogt fortæller i sin bibelske Rejsebeskrivelse, at det videbegjærlige Publikum kan skue en saadan Rose paa Kristiania Universitet, der skylder hans Gavmildhed denne Skat. Jeg gjentager det her, forat det ikke skal gaa i Glemmebogen.

[1]) Den fyldes hver Aften ved Render fra en længere Nord i Sletten fremspringende naturlig Kilde.

[2]) Batchibuzuker.

Økonomi og Statistik.

Svin i Norge.

Ligefra Hedenold har Flesk været anseet for den mest nationale Spise, og Fleskeskinker for et Staburs mest nationale Prydelse. Det kunde derfor med Rette kaldes en Udvikling af vor Nationalitet, om Flesk efterhaanden blev en mere og mere almindelig Spise, og om Skinkerne tiltog i Antal rundt omkring i Landet. Men desværre — vi gaa nok tilbage i dette Stykke; Svinene blive færre i Antal, og til Regjeringen indberettes, at Svineavlen ikke holder Skridt med den forbedrede Avl af de øvrige Husdyr. Ja, hvad værre er, der klages endog over, at Svineplejen er daarlig, saa de stakkels Dyr faar Gigt, Mavebetændelse, Mildtbrand og anden dødelig Syge. Vi synes saaledes i dette Stykke at vanslægte fra vore Fædre.

Ved sidste Tælling af Folk og Fæ viste det sig, at der om hvert Svin i Landet var 17—18 Mennesker, medens den nærmest foregaaende Tælling viste 13 Mennesker om hvert Svin. Det samlede Antal Svin i 1865 var nemlig 95,997, medens der i 1855 var 113,320, altsaa en Formindskelse af 17,323 Svin. Men samtidigt med Formindskelsen af Landets egne Svin, tiltager rigtignok Indførselen af udenlandsk Flesk og det i en ikke ringe Grad; thi medens der i Aarene 1841—45 kun indførtes lidt over $^1/_2$ Million Pd. Flesk, blev der i 1867 indført over $2^3/_4$ Mil-

lioner Pd., og kun to Aar tidligere, nemlig i 1863 og 1864 var Indførselen større nemlig henved $4^1/_2$ Millioner Pd. i 1863 og henved 3 Millioner Pd. i 1864. Men denne tiltagende Indførsel synes ikke at staa i et tilsvarende Forhold til det aftagende Antal indenlandske Svin; man kommer til samme Resultat som ovenfor, om man ogsaa medregner det indførte Flesk. Skylden for denne Tilbagegang i vor nationale Smag kan vistnok for de sidste Aars Vedkommende med Tryghed tilskrives Tyskerne og Amerikanerne; Tyskerne har forskjerset Smagen ved sine Opdagelser af Trikiner, og Amerikanerne har undersolgt vore Bønder, selv midt inde i Landet, idet amerikansk Flesk (indført over England og Hamburg) udbydes til lavere Priser, end vore Bønder kan levere det til. Opdagelsen af Trikiner i tyske Svin vakte i sin Tid megen Frygt for, at ogsaa norske Svin skulde være befængt med dette Utøj, men det har vist sig, at det yske Svin i denne Henseende er nogle apparte Svin, medens de norske heri er aldeles fejlfrie. Dette vil vel efterhaanden hjælpe paa Tingen. Men saa er det Amerikanerne, mod deres billige Skinker vil det blive langt vanskeligere for vore Bønder at klare sig.

Svinene her i Landet var ved sidste Tælling saaledes fordelte:

Amt.	Antal Svin 1865.	Formindskelse fra 1855—65	Svin for 1000 Mskr. 1865.	Svin for 1000 Mskr. 1855.	Formindskelse fra 1855—65
Nord. Bergenhus. .	10,355	65	119,3	127,9	8,6
Kristians.	9,935	3,910	79,5	121,1	41,6
Hedemarken	9,707	2,797	80,6	122,3	41,7
Akershus	7,646	1,988	71,2	111,4	40,2
Romsdal	7,487	27	71,8	83,2	11,5
Søndre Bergenhus .	7,148	+ 915	63,1	59,5	+ 3,6
Nordre Trondhjem .	6,729	1,652	81,6	113,9	32,3
Søndre Trondhjem.	6,466	2,122	59,3	89,2	29,9
Nordland	5,421	305	60,3	73,8	13,5
Smaalenene	4,743	1,223	48,0	70,7	22,7
Stavanger	4,479	+ 821	42,7	40,0	+ 2,8
Buskerud	3,661	1,614	36,8	58,4	21,5
Bratsberg	3,111	1,032	38,0	54,1	16,2
Jarlsberg & Laurvik	2,957	1,027	34,6	54,4	19,8
Nedenæs	2,331	965	34,3	55,8	21,5
Finmarken	2,088	104	31,9	40,1	8,2
Lister & Mandal . .	1,252	146	17,0	20,8	3,8
Kristiania By	453	31	7,9	11,7	3,8
Bergens By	28	51	1,0	3,2	2,2
Hele Landet	95,997	÷ 17,323	56,4	76,0	÷ 19,6

Den første Talrække viser Antallet af Svin i 1865, den næste Talrække viser Forskjellen eller Formindskelsen for alle Amter, paa to nær. Den tredie og fjerde Række viser, hvormange Svin der i hvert Amt kommer paa 1000 Mennesker i Amtet for 1865 og 1855; og sidste Række viser Forskjellen i dette Forhold eller Formindskelsen i alle Amter, paa to nær.

Ved Hjælp af denne Tabel kan man altsaa finde, hvormange Svin der er i hvert Amt, og hvor der forholdsvis til Indbyggernes Antal er de fleste; i begge Henseender staar Nordre Bergenhus Amt over alle andre Amter, dernæst kommer Kristians Amt med Hensyn til Sum, medens Nordre Trondhjems staar næst Nordre Bergenhus med Hensyn til Forholdstallet pr. 1,000 Mennesker. Lister og Mandals Amt er nederst paa Listen i begge Henseender; thi Kristiania og Bergens By kan jo her ikke egentlig sammenlignes med hele Amter.

Kun Søndre Bergenhus og Stavanger Amt har baade i Sum og i Forholdstal øget sit Svinehold fra Aaret 1855 til 1865, medens alle andre Amter har formindsket det. Størst er Formindskelsen for de oplandske Amter; dette hænger nok saaledes sammen, at Oplandene plejer at forsyne de samme Kunder med Flesk, som nu faar det billigere amerikanske, medens det paa den anden Side er forholdsvis lettest at bringe udenlandsk Flesk op til selve de oplandske Bygder — Jernbanen og Mjøsdampskibene er Midlerne. De tre oplandske Amter har tilsammen 8,695 Svin færre i 1865 end i 1855, hvilket er over Halvparten af hele Landets Formindskelse, og mærkeligt er det, at alle tre Amter har formindsket sit Svinehold med ligemange Procent i Forhold til Folkemængden eller lidt over 4 Porcent. I det Hele taget er Formindskelsen skeet i de Amter, hvor Jordbruget antages at være længst fremme, og maaske hænger disse Ting noget sammen.

Det gjennemsnitlige Antal Svin paa 1,000 Mennesker er 56,4; men Nordre Bergenhus har mer end dobbelt saamange, medens Lister og Mandals Amt har under $^1/_3$ af Forholdet. Næst Nordre Bergenhus kommer Nordre Trondhjems og de oplandske Amter og Fjeldbygderne i det Hele taget. Mærkeligt nok er det de samme Amter (tilligemed Smaalenene), der ogsaa har forholdsvis det største Antal Heste; men Forholdet mellem Antallet af Heste og Svin er meget forskjelligt; thi medens Nordre Bergenhus har 1,800 flere Svin end Heste, har hvert af de tre oplandske Amter 5—6,000 flere Heste end Svin. Foruden Nordre Bergenhus har ogsaa Søndre Bergenhus flere Svin end Heste; men det omvendte Forhold findes i alle andre Amter, især i Lister og Mandals, Jarlsberg og Laurviks samt Buskeruds Amter, hvor der saaledes er mellem $2^1/_2$—3 Gange saamange Heste som Svin.

Forholdet mellem Svin og Storfæ her i Landet er saa, at der kommer 10 Storfæ paa hvert Svin; og mens der kommer 1 Menneske paa hver Sau, kommer der mellem 17 og 18 Mennesker paa hvert Svin. Sammenlignet med de andre Lande i Europa har Norge forholdsvis meget saa Svin; i Irland er der forholdsvis fire Gange saamange som i Norge, medens Sverige har det dobbelte Forholdstal; i de fleste tyske Lande er der ogsaa mange Svin, oftest 2, 3 eller 4 Gange saa mange som Forholdet i Norge.

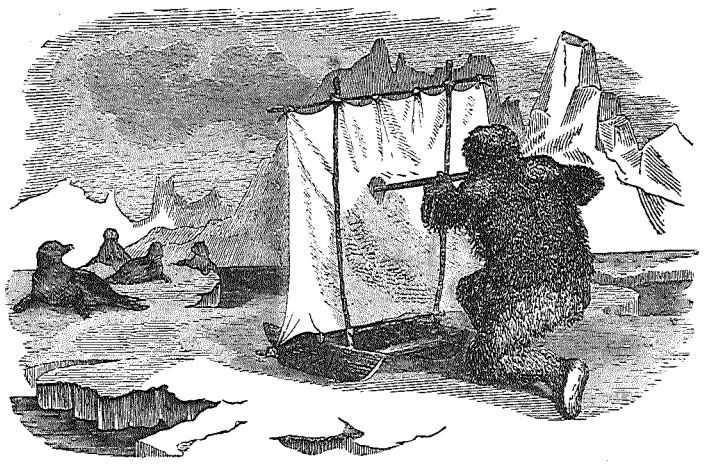

Kobbefangst paa Isen.

Kobbefangst paa Isen.

Naar Eskimoerne drive paa Fangst efter Kobbe ude paa Polarisen, indrette de sig paa en ganske særegen Maade. Jægeren klæder sig selv omtrent som en Kobbe eller har fuldstændigt Skindhyre; dernæst steller han til et lidet Skjærmbræt, dette bestaar af Sejldug, der strækkes paa en List og hænger ned langs to Stokke, fastsatte til en liden og letbevægelig Slæde. Bag dette Skjærmbræt lurer Jægeren paa, at Kobben skal dukke op fra Hullene eller Sprækkerne i Isen. Naar det sker, søger Jægeren at nærme sig Dyret ved at skyve Skjærmen frem foran sig, og selv følge efter uden mindste Lyd eller Allarm; thi Kobben er svært glyg og dukker ned, strax den mærker Uraad. Efter at være kommen til passende Skudvidde, tager han Sigte og fælder det udpegede Dyr; de andre dukke ned, men komme snart op igjen for at tilfredsstille sin Nysgjerrighed, og da de intet se uden det stilfærdige Skjærmbræt, lægge de sig atter i Ro og Mag paa Isen, men forstyrres snart af nok et dræbende Skud, og saaledes fortsættes, indtil en passende Fangst er gjort.

Denne Fangstmaade, der fremstilles paa vort Billede, er kun brugelig blandt de Indfødte; de fremmede Kobbefangere drive i Regelen Jagten paa den almindelige Maade. t.

Utne.

Hardangerfjorden deler sig langt inde i Eidfjorden, Øifjorden og Sørfjorden, hvilken sidste er den betydeligste; hvor Sørfjorden bøjer af fra Hovedfjorden, ligger Landhandlerstedet Utne, midt i Hjertet af Hardanger og med forholdsvis kort Vej til de smukkeste Punkter i denne den smukkeste Del af Norges Land. Her er derfor ogsaa en stadig Til- og Frastrømmen af Rejsende, for hvem Utne i de fleste Tilfælde er en Endestation og et Udgangspunkt, hvorfra igjen mindre Udflugter kan foretages, — eller en Hvilestation, hvor man efter Dages eller Ugers Rejse og Uro i fuldt Maal kan nyde alle Livets materielle Goder; og den, som i kortere eller længere Tid har nydt alle Turistlivets frie Savn, kjender tilfulde Behagelighederne af at kunne træffe saa god Behandling og saa gilde Folk, som man altid træffer her. Thi det er ikke alene de materielle Fordele, som gjør Utne til et hardangersk Capua, men især den venlige og forekommende Behandling og den smukke Tone, som altid finder Sted her, som gjør Utne saa hyppigt besøgt, som det nu er, som gjør, at den Rejsende har en Følelse af Velvære, han neppe ellers føler paa Gjestgiverier og Stationer, og som gjør, at Utne fortjener at sættes højt blandt de bedste af Landets Herberger, og at dets Beboere fortjener at nævnes ved Siden af de mange Bønder — og det er saadanne i Ordets bedste Betydning, som bor paa Utne, — som i Aarenes Løb har været den Rejsende til Hjælp og Støtte. Man kan i den brogede Blanding her altid være temmelig sikker paa at finde en eller anden Maler, som forbinder en Studierejses Nytte med Kvarterets Behagelighed, og det her afbildede Parti sees fast i alle vore Maleres Mappe, fra de største til de mindste og i mange Fremmedes med. I Hardanger bliver man let forvænnet med Hensyn til Naturskjønhed, og Skjønhederne i Utnes Omgivelser falder ikke saa stærkt i Øjnene, som Hardangers Natur ellers paa mange andre Steder gjør; men om end det Yndige ved Stedet ikke er fuldt saa smilende, eller det Store i Formerne ikke viser sig fuldt saa storartet som andetsteds, kan Øjet dog altid glæde sig over de rolige og store eller kjække Linjer og de rige Detaljer i Landskabet eller over det Spil af Lys og Skygge, af Sol og Farver, som viser sig i det mægtige Fjeld „Oxens" brede Ryg paa den anden Side af Fjorden. Det ligger som en mægtig Afviser paa 4000 Fods Højde mellem Eidfjord, som gaar op til Graven og Eide i Nordøst, og Øifjord, som gaar mod Øst. „Oxen" kan sees fra mange Steder i det indre Hardanger, og der fortælles, at det ikke er saa lang Tid siden, store, forkullede Enebærtræstokke og Ruinerne af en Hytte viste Stedet, hvor Baunen stod, nær ved Toppen. Det lønner godt Umagen at komme derop, da man derfra faar et fortrinligt Overblik over en stor Del af Fjordens forskjellige Arme. Turen op og ned kan fra Utne af foretages paa en Dag og maa anbefales Enhver, som vil se et interessant Panorama, eller som ikke kan ofre megen Tid paa det øvrige Hardanger. G.

Kristiania.

Den 14 Mars 1868.

I flere af Landets Byer har man i den senere Tid sluttet sig sammen og dannet Forening til frivillig Fattigpleje; paa den Maade vil man søge at lindre Nøden, komme de værdigste blandt de Fattige tilhjælp i større Mon og hindre de tilfældigt Nødlidende fra at synke ned i Fattigdom eller fra at blive Almisselemmer for bestandigt.

Disse Foreninger vil utvivlsomt udrette meget Godt og fortjener Efterligning hele Landet rundt, i By som i Bygd. Foreningerne vil ikke alene komme de Fattige tilgode; men de vil ogsaa gaa de Bemidlede tilhaande ved at fordele frivillige Gaver paa en mere hensigtsmæssig Maade, end det offentlige Fattigvæsen kan se sig istand til. Thi for at kunne hjælpe med størst Eftertryk, maa man kjende meget nøje til hver Enkelt, der ydes Hjælp; det er ikke nok, at en Fattig faar nogle Skillinger eller nogle Maaltid Mad, nej, han trænger til Opmuntring, til Trøst, til Retledning i mange Stykker — og dette kan kun en frivillig Fattigpleje yde ham. Den offentlige Fattighjælp er en Forretningssag; den frivillige, private Fattighjælp er derimod en Hjertets Sag. Det offentlige Fattigvæsen er grundet paa Lov: Skatten udlignes, og det indkomne Be-

løb fordeles forretningsmæssigt og efter givne Forskrifter; kun undtagelsesvis bliver Hjælpen personlig, vækkende og trøstende. Det kan ikke godt være anderledes. Den frivillige Fattigpleje er derimod grundet paa en Trang til at komme sine Medmennesker tilhjælp; man giver ikke ud sin Almisse for at opfylde et Lovbud, men for at opfylde en Kjærlighedspligt; man nøjes ikke med at hjælpe for Dagen og stille den Fattiges Hunger, - man vil ogsaa bringe Trøst og Lindring, se Frugter af sin Gjerning og sætte den Fattige istand til selv at hjælpe sig. Paa denne Maade vil Hjælpen blive virksommere og mere velsignelsesrig.

Men dersom disse Foreninger danes i den Tro, at „Fattigondet" derved vil blive mindre og at Fattigbyrden lettes samtidigt med, at den frivillige Fattigpleje træder til, — saa har man visselig taget fejl. Det er klart, at de frivillige Gaver vil medføre en Forøgelse i Fattigbyrden: thi foruden den tvungne Fattigskat, faar man tillige en frivillig Skat, og Summen maa blive større end den ene Del. Denne Forøgelse i Fattigbyrden vil dog kun blive forbigaaende. Efterhaanden som den frivillige Fattigpleje griber ind og afløser den offentlige, maa en Nedsættelse i Skatten blive mulig, men det vil kræve sin Tid og maaske ikke saa liden en Tid, al den Stund der er mange Hindringer at bortrydde og mange Fejl at rette, inden man faar det rette Greb paa Tingen og Virkningen kan føles og udregnes i Daler, Ort og Skilling — slaa ned Skatten.

Den forbigaaende Forøgelse i Fattigbyrden vil dog føles forholdsvis meget let, thi den er jo frivillig. Men hverken Forøgelsen eller den senere indtrædende Formindskelse i Fattigskatten er her Hovedsagen. Hvad der efter vor Formening er det Glædeligste og mest Betydningsfulde ved disse Foreninger, det er, at de maa betragtes som et første Skridt til en Omforming og Forbedring af de Fattiges Vilkaar, en første Begyndelse til at yde dem en Hjælp fra Hjertet, en Hjælp der vil sprede Velsignelse over det hele Familieliv og vil naa ud i en lang Fremtid.

Dette første Skridt er altsaa at *lindre* Nøden, det næste bliver at *hindre* den, og dette bliver det vanskeligste, fordi det er det vigtigste; men det bliver og paa en Maade det letteste, fordi det er det *første* Skridt, der koster mest.

I et senere Numer skal vi komme tilbage til denne Sag og ytre lidt om det næste Skridt - at *hindre* Nøden.

— Følgende Indbydelse er sendt os til Optagelse: Det er nu snart to Aar siden vor ærværdige og højtelskede Sjælehyrde Wilhelm Andreas Wexels indgik til Hvile, efter et langt og velsignelsesrigt Livsarbejde i Herrens Vingaard. Snart vil Sneen atter forsvinde af hans Gravhøj og Foraaret grønnes derover; Mange ville da søge den paa deres Vandringer i vor Frelsers vakre Gravlund, men intet ydre Mærke viser endnu det Sted, hvor hans jordiske Levninger hvile. Det er vel saa, at Wexels's Minde ikke trænger til at sikres ved at hugges i Sten, det lever i hans Tilhøreres Hjerter og for Efterkommerne i hans talrige, opbyggende Skrifter, men der er dog hans Venner en naturlig og almindelig Trang til at se den Dybtsavnedes Hvilested synligt betegnet. Et simpelt, men værdigt Monument, svarende til den Afdødes bramfri, stille Fremtræden, maatte vel ikke være vanskeligt at tilvejebringe; kunde det paa en eller anden Maade smykkes med hans Billede, vilde det vistnok være kjært for Mange at se hans elskelige Aasyn endnu fra Graven lyse Fred over den Kirkegaard, hvor han i Livet saa ofte har talt Trøstens og Vækkelsens Ord til de Sørgende og Forladte.

I Forvisning om saaledes at imødekomme en almindelig Trang, er det Undertegnede herved indbyde W. A. Wexels's talrige Venner til at bidrage hver sin Skjærv, stor eller liden, for snarest muligt at faa oprejst et Mindesmærke paa hans Grav.

Lister til Paategning ere udlagte hos Boghandlerne Cappelen, Dahl og Dybwad, samt i Athenæet, ligesom Bidrag modtages af Undertegnede.

Christiania den 24de Februar 1868.

Th. Amlie, Handelsborger. O. Domaas, Præst. Fredr. M. Haslund, Inspektør v. Eugenias Stiftelse.
A. Munch, Professor. Thorleif Schelderup, Konsul. J. H. Schwensen, Kjøbmand.

— Af en Sangbog, nærmest til Brug for Almueskolen udgiven af Organist Theodor Hilde, er første Hefte til en Pris af 12 Skill. udkommet paa F. Scheldrups Forlag i Mandal. Udgiveren har havt for Øje at samle religiøse og fædrelandske Sange samt Sange af forskjellig Beskaffenhed, „hvori handles om Naturen, om Forholdet til Forældre, til Hjemmet, til Skolen osv., Alt afpasset efter Skolens Værdighed og Tarv." Efter det første Hefte at dømme synes Samlingen ret heldig, og vi tro at burde opmuntre til Fortsættelse af dette Foretagende, hvorpaa vi henlede Læreres og andre Foresattes Opmærksomhed, ligesom vi ogsaa antager, at Samlingen vil passe i enhver lille huslig Kreds, hvor Sangen har begyndt at fæste Bolig. Sangene er satte for Sopran, Alt og Bas saaledes, at de efter Omstændighederne kan synges en- to- eller trestemmig.

Af *skandinaviske Blades Indhold i sidste Uge*. Paa den svenske Rigsdag har der været nogen Drøftelse af enkelte Toldspørgsmaal. Udvalget havde indstillet endel Artikler, saasom Skibsinventarium, forskjellige Slags Værktøj for Haandværkere, Jordbrugere og Fabrikanter, til Toldfrihed; men alle disse Forslag blev i andet Kammer forkastet, i første Kammer derimod bifaldt. Det skal nu afgjøres ved Fællesvotering. I et andet Toldspørgsmaal har andet Kammer vist sig mere velvilligt for Frihandelen; Kammeret har nemlig bifaldt Toldfrihed paa Salt og senere med 94 mod 56 Stemmer forkastet et Forslag om atter at indføre Udførselstold paa Trælast af de mindre Størrelser. Forslaget havde til Hensigt at hjælpe paa Skoghusholdningen, men Midlet — Told — ansaaes for utjenligt. Derimod har første Kammer ytret sig til Fordel for en anden Maade at ophjælpe Skogdriften paa. Kammeret har nemlig hjemsendt Udvalgets foreslaaede Afslag paa et Forslag om Indkjøb af Jord til Skogsforædling. Flere Talere ytrede sig for, at Staten greb ind og søgte at modvirke Skogens Ødelæggelse og derimod opelske Skogkulturen. Det hele Land var interesseret heri, da Skogens Ødelæggelse forandrede Klimatet og gjorde Egnen mere frostnem osv.; men herom manglede man de forønskede Oplysninger. Grev Henning Hamilton oplyste, at man nu i 150 Aar havde talt om Skogsforbedringer; men først i de sidste Aar havde man handlet. Det Lidet der var gjort, havde virket meget Godt, men der er endnu meget og mangt at udrette; han vilde derfor stemme for Hjemsendelse. Kun en Taler talte for et Afslag og begrundede sin Mening dermed, at Statens heromhandlede Ejendom allerede androg til et Beløb af $12^1/_2$ Millioner Spd. Forslaget blev hjemsendt til ny Indstilling.

I andet Kammer er Forslaget om Dødsstraffens Af-

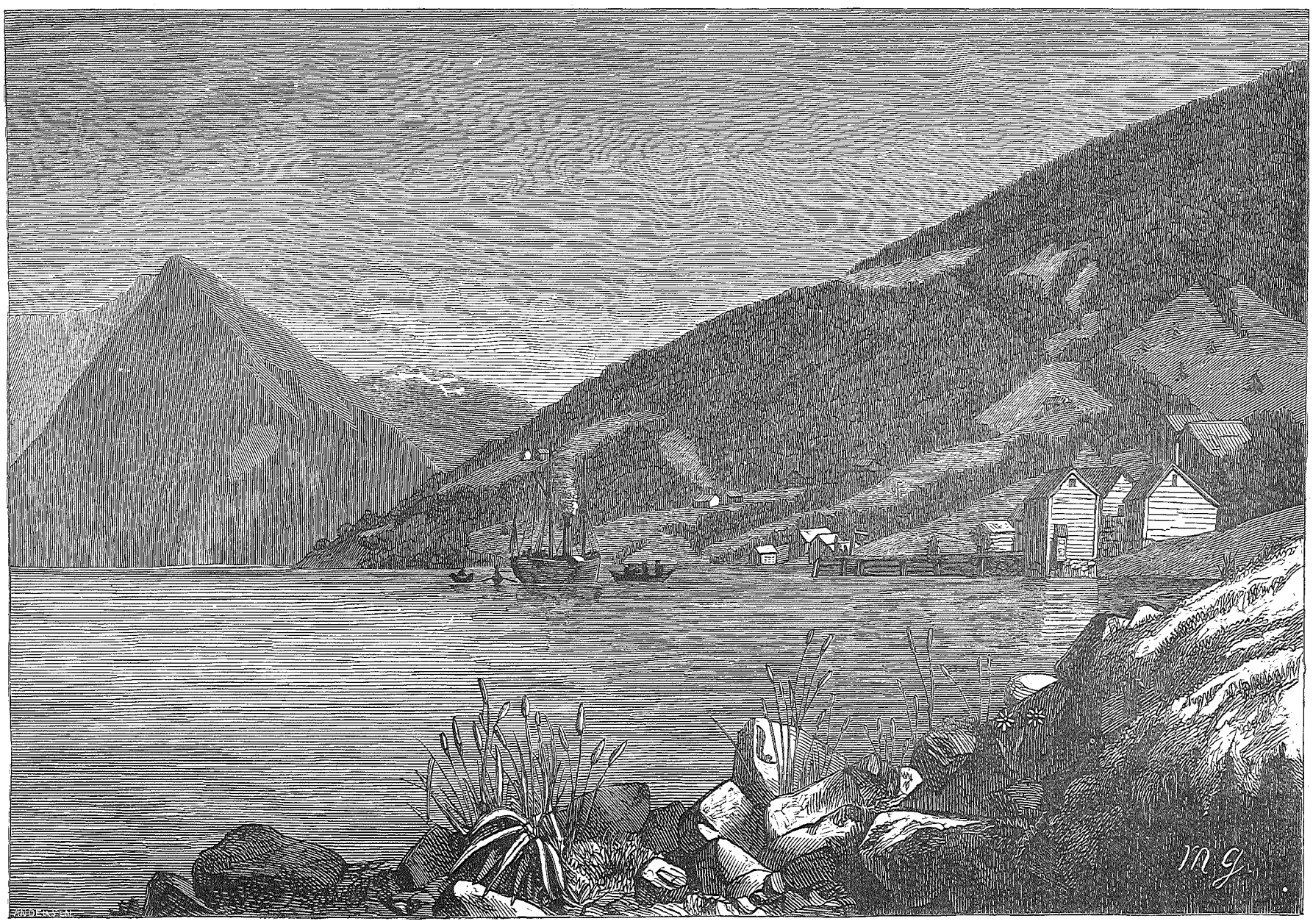

Ultne.

skaffelse blevet forkastet med 100 mod 69 Stemmer; 37 Talere optraadte mod Afskaffelsen, og 35 Talere for samme. Sagens Udfald har gjort endel Opsigt i Sverige, fordi samme Kammer for ti Maaneder siden havde erklæret sig (med 103 Stemmer mod 53) for Dødsstraffens Afskaffelse.

Den nordiske Forening i Stockholm har i sit sidste Møde drøftet den store Forskjel mellem norsk og svensk Retspleje og Rettergang. Det fremhævedes, at den svenske Rettergang følte Mangelen af en Sagførerstand, hvilket for endel hindrer Landenes nærmere Tilslutning i Forretningsvejen.

— Den danske Kirke- og Undervisningsminister har til Kongen indgivet Ansøgning om Afsked og faaet den. Kierkegaard havde kun været Minister siden September forrige Aar, og til den Tid havde Regjeringen siden 1863 maattet lade flere vigtige Kirke- og Skolereformer i frisindet Retning ligge til belejligere Tider, da Ingen i Ministeriet følte sig Sagen voxen. De Forhaabninger man knyttede til Kierkegaards Indtrædelse i Ministeriet var derfor meget store; desto smerteligere vil man nu skuffes ved hans Tilbagetræden. Selv de, der var uenige med Ministeren i hans kirkelige Anskuelser, følte sig trygge ved Tanken om, at Reformerne skulde sættes i Gang af en saa rolig, sindig, alvorlig og overlegen Mand, som Kierkegaard af Alle erkjendes at være. De danske Blade synes enige i at beklage, at Ministerens nedbrudte Helbred gjorde hans Aftræden nødvendig.

Der er forelagt Rigsdagen Forslag om Optagelsen af et Laan paa 4 Millioner Spd. til Jernbanebygning osv. „Fædrelandet" ytrer en Del Betænkeligheder derved; Danmarks uopsigelige Statsgjeld vilde derved gaa op til 50 Millioner Spd.

Skyttersagen trives godt i Danmark; nylig er der ogsaa paa Amager stiftet et Skyttelag.

— I en liden Notis i „Fædrelandet" omtales Hr. Vinjes Afsked fra Justitsdepartementet, og ved den Lejlighed ytrer Bladet at Forslaget til en ny Foreningsakt mellem Norge og Sverige „mere og mere synes at skulle blive en Kilde til en voldsom Meningskamp i Norge". Dette er os en Gaade; maaske skal det betyde en Spaadom; men ogsaa som Spaadom betragtet bliver det os en Gaade. Saavidt os bekjendt har de faa norske Blade, der har ytret sig om selve Forslaget til en ny Foreningsakt, været enige om, ikke at tilraade Forslaget i dets nuværende Form; medens intet norsk Blad, saavidt vides, har anbefalet Forslaget efter en nærmere Drøftelse, - kun en velvillig Tone i Drøftelsen har været anbefalet. Efter denne Enighed kan man ikke siges at have synderlig Grund til at komme med en Spaadom om en „voldsom Meningskamp". Det Hele er maaske en Misforstaalse.

— „Stavangeren" gjør en lignende Bemærkning som Skiens „Correspondenten", nemlig at Valgene afholdes paa ubelejlig Tid, saa de fleste Sjømænd ikke faar deltage; Stavanger har henved 500 Skipperborgere, der saaledes komme udenfor Valgene. Bladet beklager, at Stavanger med Haugesund, med tilsammen omtrent samme Befolkning som Trondhjem, kun har halvt saamange Storthingsrepræsentanter som denne sidste By.

„Bergensposten" fremhæver, at Vestlandets Tarv kræver, at Bergens direkte Dampskibsforbindelse med Kjøbenhavn, Hamburg, Holland og England benyttes til direkte Postforbindelse; nu befordres kun de saakaldte „Skibsbreve". De bergenske Autoriteter anmodes om at tage sig af Sagen.

„Nedenæs Amtstidende", „Kristianssands Stiftsavis" samt „Hamars Stiftsavis" indeholder Beretninger om Bondevensmøder og Forhandlingerne i dem. Idet disse meddeles, ytrer de nævnte Blade den Formening, at Jaabæks Agitationer vil kunne afføde adskillig Nytte og vække Bønderne af en politisk Slummer, samt at Faren for Jaabæks Virksomhed ikke er saa stor, naar blot de norske Bønder bruger sin medfødte sunde Sands.

I Anledning af en Morgenbladsartikel om Storthingsvalget for Kragerø tager „Nedenæs Amtstidende" skarpt til Gjenmæle og gjør opmærksom paa Artiklens Hensigt at give Johan Sverdrup „et stygt Sidehug". I Modsætning til „Mrgbls." opstillede Kandidat anbefaler „Ned. Amtst." Sagfører Bentsen; ifølge Telegram er Bentsen senere ogsaa bleven valgt.

De sidste Begivenheder.

Den prøjsiske Landdag er sluttet (d. 29 Februar) med en Throntale, hvori Kongen udtaler sin allerhøjeste Tilfredshed med de vundne Resultater, — en Tilfredshed, som dog efter Bladenes Sprog at dømme, langtfra almindelig deles. Prøjsserne kunne nu mere udelukkende henvende sin Opmærksomhed paa Forholdene i de sydtydske Stater; men hvad der her foregaar er endnu mindre skikket til at bringe dem i godt Lune. Selvstændighedsaanden hos de sydtydske Befolkninger gjør sig nemlig gjeldende paa en stedse mere uforbeholden Maade, og Udsigterne til en „fredelig" Erobring af Staterne søndenfor Mainlinien ved Toldparlamenter, Alliancetraktater og desl. ere saagodtsom ganske svundne. „Sydens Stilling", heder det i et prøjsisk Blad, „vil i den nærmeste Fremtid være en helt anden, end den var efter Alliancetraktaternes Afslutning. Hidtil var det det nationale Parti (national betyder, som bekjendt, i de prøjsiske Blades Tungemaal det samme som prøjsisksindet), som dristigt angreb Sydstaternes Partikularisme (d. e. Selvstændighedsaanden); nu derimod bliver det det nationale Parti, som ikke vil faa nogen let Stand ligeoverfor den angribende Partikularisme, der har forbundet sig med Geistligheden og støttes af et voxende Tryk fra Østerriges og Frankriges Side. Medens man hidtil har søgt at udvide og styrke Forbindelserne mellem Nord- og Sydtydskland samt forberede Sydstaternes fuldstændige Optagelse i Nordforbundet, gjøres der nu Forsøg paa at løsne Baandet mellem Nord og Syd, at frigjøre sig for Alliancetraktaterne og at indlede en Tilbagevenden mod Tilstanden før 1866."

Det er fornemmelig Valgene til det saakaldte Toldparlament, der har lagt denne Sydtydskernes Stemning saa aabenbart for Dagen, at endog de prøjsiske Blade, for hvem det naturligvis har været magtpaaliggende at indbilde sig selv og Andre, saalænge som muligt, at de sydtydske Stater kun brændte af Begjærlighed efter at faa gjort Ende paa sig selv til Fordel for en tydsk-prøjsisk Helstat, maa indrømme den, og Toldparlamentet, som af Opfinderen, Bismarck, var bestemt til at bane Vejen for Syd- og Nordtydsklands Forening, har saaledes for det første faaet den Betydning, at det har givet en bekvem Lejlighed til at vise, hvor ugrundet det er, naar man fortæller Verden, at Tydskerne ere kjede af sit Smaastatsvæsen og ønske at blive delagtige i den prøjsiske Storhed med tilhørende prøjsisk Militærdespoti og Skatteudplyndring. I Hessen og Würtemberg har Valgene endnu ikke fundet Sted; men det er unødigt at oppebie Udfaldet heraf, da saavel Regjering som Folkestemning i disse Lande har vist en saa afgjort fiendtlig Holdning mod den Bismarckske Enhedspolitik, at neppe en eneste Kandidat af det saakaldte nationale Parti kan ventes at ville trænge igjennem her. Et bedre Held havde Prøjsserne gjort Regning paa i Bayern, hvis Førsteminister, Hohenlohe, idetmindste tidligere og idetmindste fra et sydtydsk Standpunkt har været anseet for at helde noget over til Prøjssen. Men Udfaldet af Valgene har været, at det prøjsiske Parti har lidt et fuldstændigt Nederlag, et saa fuldstændigt, at de prøjsiske Blade ere blevne nøjsomme nok til at tage Hohenlohes Valg til Indtægt, skjønt denne Statsmands Holdning i den senere og navnlig allersidste Tid har vakt den stærkeste Misfornøjelse i Berlin, og skjønt man fra alle Sider er enig om at betragte hans Sejr ved Valget, ingenlunde som en Anerkjendelse af hans Politik, men som en Følge af den Agtelse, man nærer for hans Karakter. — Endnu langt bitrere er den Skuffelse, som Prøjssen har lidt ved Valgene til Toldparlamentet i Baden. Det er noksom bekjendt, hvorledes dette Land har dannet en glimrende Undtagelse fra alle de andre tydske Smaastater, og hvor vel det hidtil har gjort sig fortjent til de prøjsiske Blades Lovtaler. Regjeringen er stadig optraadt som Berlinerkabinetets underdanige, tropligtskyldige Tjener, og Landets repræsentative Forsamling har saagodtsom enstemmig givet denne Optræden sit Bifald. Fornylig har den badenske Storhertug, der som bekjendt er en Svigersøn af Kong Wilhelm af Prøjssen, gaaet saavidt i sin Iver for at tjene den gode Sag og faa gjort Ende paa sit Folks og Lands Selvstændighed, at han har udnævnt en prøjsisk General til sin Krigsminister, i hvilken Anledning han ogsaa har holdt en Tale, der af de prøjsiske Blade betegnes som „besjælet af de mest patriotiske Grundsætninger". Det var, efter alt dette, en fra prøjsisk Side ganske berettiget Forventning, at Valgene til Toldparlamentet idetmindste her, i dette Mønsterland, ikke vilde foranledige nogen Brydning, men falde enstemmig ud i prøjsisk Retning. Saaledes er det dog ingenlunde gaaet til. Valgene har fremkaldt en heftig Partikamp, og Udfaldet har været, at, efter prøjsiske Blades Beregning, blandt Badens fjorten Repræsentanter til Toldparlamentet kun de 8 sandsynligvis ville tilhøre det nationale (d. e. prøjsiske) Parti, medens 6 staa paa den modsatte Side. I selve Hovedstaden, Carlsruhe, sejrede den antiprøjsiske Kandidat, og dette Udfald har Valgene havt, uagtet Regjeringen selvfølgelig har gjort hele sin Indflydelse gjeldende for at drive de prøjsisksindede Kandidater igjennem; det er et mærkeligt Tidens Tegn, og viser, at man neppe har været retfærdig mod det badenske Folk, naar man antog, at det var ligesaa beredt som sin Regjering til en ynkelig Selvopgivelse. Som man kan vide, er de prøjsiske Blade ude af sig selv af Forbauselse og Forbitrelse, og der klages gudsjammerligt over Sydtydskernes Mangel paa den rette fædrelandske Aand. Man søger en Trøst i, at det alene skulde være Geistligheden, hvis Indflydelse har havt det uheldige Udfald af Valgene til Følge, og Prøissens Modstandere betegnes i de prøjsiske Blade stadigt som Ultramontane, Højkirkelige osv. Men Sandheden er, at Prøjssen foruden Geistligheden og de Konservative ogsaa har hele det demokratiske og virkelig frisindede Parti mod sig, medens det kun har Venner blandt det hverken meget talrige eller meget frisindede Professorparti. Ja, det demokratiske Parti i Sydstaterne er endog optraadt meget skarpere end de Konservative mod, at de sydtydske Stater skulle gaa op i det prøjsiske Militærdespoti, og der er saaledes al mulig Grund til at antage, at den Stemning, som nu gjør sig gjeldende, ikke vil være en forbigaaende; men at den stadigt vil vinde i Styrke og Omfang.

Det er et Spørgsmaal, om de af de sydtydske Regjeringer, der hidtil have vist nogen Uvillighed til at lade sig bruge som Redskaber for de prøjsiske Udvidelsesplaner, ville være istand til at fortsætte en saadan Politik, efterat Folkenes Uvillighed til at opgive de hævdede historiske Forhold er kommet saa klart tilsyne, og i prøjsiske Blade udtales allerede den stærkeste Frygt for, at Mainlinien, den ved Pragerfreden optrukne Grændse mellem Syd- og Nordtydskland, let kunde blive en „alvorlig Sandhed". Det berettes ogsaa, at den würtembergske Statsminister Varnbuhler den 24 Februar i al Stilhed har havt en Sammenkomst med den bayerske Hohenlohe, og at de to Statsmænd under denne paany have optaget Planen om Oprettelsen af et uafhængigt sydtydsk Forbund i Overensstemmelse med Pragerfredens Artikel 4. Den bayerske Regjering skal allerede have udarbejdet et udførligt Udkast til en Forbundsforfatning, hvori Bayern paa Grund af sin Styrelse kommer til at indtage en fremragende Stilling. Det lader sig neppe antage, at Frankrige og Østerrige skulde være uvidende om disse Bestræbelser fra de to sydtydske Staters Side, og i en Korrespondents til et Berlinerblad forsikres ogsaa, at franske og østerrigske Diplomater i Sydtydskland ganske aabenbart støtte dem.

Nyheder.

Kristianssands Stiftsdirektion har i 1868 ansat følgende Lærere:

I Januar Maaned: Torger Torgeisen Bølstad i Høilands Præstegjeld; Olaf Torgeisen Bygland i Byglands Præstegjeld; Seminarist Ole E. Villumsen i Spinds Sogn, Herreds Præstegjeld (tillige ansat ved Kirkesangen); Seminarist Aanen Thorussen Vigstøl i Vinneslands Sogn, Ørebø Præstegjeld; Ole Johnsen Bø, Ole Evensen Vraalstad og Seminarist Haakon Fuglestvedt i Sandøkedal og Skaadø Sogne, Kragerø Præstegjeld; Seminarist Aasolf Thorsen Aakre i Lunde Hovedsogn i Thelemarken (tillige ansat som Kirkesanger); John Rasmussen Haaland i Høilands Præstegjeld; Ole Olsen Høversland i Hægelands Sogn, Øvrebø Præstegjeld; Saamund Saamundsen Strand i Nissedals Hovedsogn; Jens Rasmussen i Næs Annexsogn, Saude Præstegjeld; Tellef Olsen Omlid og Halvor Knudsen Kvasager i Valle Hovedsogn, Sætersdalen.

Februar Maaned: Gunnulf Johnsen Omland i Frolands Præstegjeld; Seminarist Nicolai Larsen Lima i Næs Sogn, Flekkefjords Præstegjeld; Nils Olsen Norem og Anton Christensen Hørte i Lunde Hovedsogn, Thelemarken; Seminarist Syvert Andreassen Tjamsland i Birkenæs Sogn, Thveds Præstegjeld; Tollef Gunnuldsen Forberget i Bø Præstegjeld; Johannes Johannesen Bjerkrem i Hinderaa Sogn, Nærstrands Præstegjeld; Knud Knudsen Svanfjord i Vegaardsheiens Sogn, Gjerrestad Præstegjeld; Seminarist Gjermund Olsen Holten i Holts Præstegjeld; Søren Pedersen Løvaas i Øvrebø Præstegjeld; Karl Tollaksen Fed i Birkrems Sogn, Hellelands Præstegjeld.

De, der ikke særskilt ere betegnede som Seminarister, ere dimitterede fra Lærerskoler eller mindre Seminarier eller ere, dog kun ganske enkeltvis, Lærerlærlinge.

Vaarsildfisket har i denne Uge slaaet til fra Espevær helt nordover til Glesvær og Fejø. Flere af de bergenske Dampskibe har havt fuldt Arbejde med at buxere Sildefartøjer ind til Byen, i hvis Nærhed er fisket godt i de sidste Dage. De øvrige Vær har havt smaat Fiske; det lakker stærkt mod Fiskets Slutning. Det opfiskede Parti kan nu sættes til henved 500,000 Tønder, hvoraf 30,000 Tønder er fisket ganske nær Bergen i nogle Vær, som Silden sjeldent besøger, nemlig paa Strækningen Glesvær til Tillevaag. Et lidet Fiske vedbliver i Søndmøre.

Lofotfisket gaar taalelig godt; det sidste Telegram melder om meget godt, jevnt Fiske ved Henningsvær, godt tildels rigt Snørefiske i den indre Østnæsfjord, og taaleligt Fiske fra Kopen til Svolvær. Ogsaa fra Ure til Stamsund skal fiskes godt. Prisen er $3\frac{1}{2}$—$4\frac{1}{5}$ Spd. — Torskefisket i Romsdalsamt er begyndt.

Kreditbanken i Kristiania har afskrevet Aktionærernes indskudte Kapital med 100,000 Spd.s Tab. Udbyttet for 1867 er 1 Spd. pr. Aktie, paa hvilken nu maa regnes at være indbetalt 35 Spd. istedetfor de virkelig erlagte 40 Spd.

Til Storthingsmand for Kragerø er valgt Sagfører og Husejer Halvor A. Bentsen med 3 Stemmer og til Suppleant Kjøbmand Christian Rømer med 4 Stemmer. I „Morgenbl." var Distriktslæge Homann og Kjøbmand Thomesen anbefalede.

Fredrikstads Byes i den almindelige Brandkasse forsikrede Ejendomme udgjorde ved Omtaxationen tilligemed Forstædernes Gaarde 824,680 Spd.

Moss har udlignet 8,596 som Byskat og 3,788 Spd. som Fattigskat.

I Hamar har der dannet sig „en Forening for frivillig kristelig Fattigpleje". Foreningen tæller omtrent 50 Medlemmer og er sammensat af Mænd og Kvinder, som har til Formaal at øve kristelig Fattighjælp saavel i aandelig som legemlig Henseende.

I Tønsberg er besluttet Opførelsen af en Skolebygning af Mur og dertil bevilget Optagelsen af et Laan, stort 15,000 Spd.

Vadsø skatbare Formue er ved Ligningen ansat til 144,200 Spd. (2,900 Spd. mindre end ifjor). Indtægten er anslaaet til 47,329 Spd. (omtrent 7,000 Spd. mere end ifjor).

Til Kapsejlingen m. m. ved Stavanger i Sommer har Kristiania Sejldugsfabrik efter Bergenspst. udsat som Præmie 2 Sølvmedaljer, den ene ledsaget af 5 a 6 Ruller 1ste Sort Sejldug, den 2den af saamange Voger Fiskegarnstraad, som kræves til Udstyr af en Baad. Berø Kommune i Helgeland har efter Stav. Amtst. bevilget 10 Spd. til Kapsejlingen. Fribager Hansen i Bergen 2 Spd. til „den gode Sag"; Konsul N. H. Knutzon i Kristianssand har opstillet en Præmie af Guld og 2de af Sølv, formentlig Medaljer. Ifølge privat Meddelelse har Aarstads Landsogn bevilget 5 Spd. til nævnte Øjemed. Tønsberg Kommune har bevilget 50 Spd.

Mod Drukkenskabslasten henleder Dr. Bl. Opmærksomheden paa et i Amerika anvendt Middel, det nemlig at forbyde Værten at have Bænke eller Stole af hvilketsomhelst Slags i sine Skjænkeværelser. Gjæsterne kan da umulig slaa sig ned, men forføje sig bort efterat have faaet sin Dram eller et Glas Øl.

I Trondhjem er den skattelagte Formue anslaaet til 4,836,500 Spd., hvilket er 1,300 Spd. mindre end det foregaaende Aar. Den samlede Næring er ansat til 1,077,140 Spd. og udgjør 22,500 Spd. mere end foregaaende Aars. Den udlignede Næringsskat beløber sig til 21,029 Spd. 29 ß og Fattigskatten 17,038 Spd., der tilsammen er 5,517 Spd. 67 ß mindre end ifjor.

I Menighedsmødet for Nykirkens Menighed i Bergen har man drøftet følgende Regler for disse Møder: § 1. „Menighedsmøder sammenkaldes af Præster og Medhjælpere og ledes af en af Præsterne". § 2. „Tiden for Mødernes Afholdelse bekjendtgjøres i Kirken og gjennem Aviserne. Forsaavidt Forhandlingsgjenstandene ikke i det sidst afholdte Møde er angivne, nævnes ogsaa de vigtigste af disse i Bekjendtgjørelsen". § 3. „Alle mandlige Menighedslemmer, som ikke er udelukkede fra Nadveren, er berettiget til at deltage i Forhandlingerne, naar de er 21 Aar gamle, og stemmeberettigede, naar de har naaet 25 Aars Alderen og har ladet sig antegne paa en dertil udlagt Liste". Den endelige Vedtagelse af disse Love blev udsat til næste Møde. Meningsforskjellen synes efter Bergensposten kun at have drejet sig om man ikke burde sætte Stemmeretten til en tidligere Alder end den foreslaaede.

Røraas Marked har efter Tr. Stiftst. været godt besøgt blandt Andre af mange svenske Bønder fra Herjedalen med over 200 Heste, og Handelsomsætningen har været livlig med Korn, Fiskevarer, Vildt, Smør og Kolonialvarer samt Skind, hvoraf blev omsat 10,000 a 12,000 Stk., hovedsagelig Kalveskind, der gjennemsnitlig betaltes med 52 ß pr. Stk. eller maaske noget derover.

Et Bondevennemøde — meddeler Kristianssands Stiftsavis — holdtes den 6te d. M. paa Krossen, hvor 5 Foreninger med 15 Deputerede var tilstede. Hovedspørgsmaalet var at afhandle Aarsagen til, at Gaardbrugerne i de senere Aar er gaaet tilbage, og hvad der kan gjøres for at hæve Aarsagen. Jaabæk troede, at Ondets Rod laa i de bestaaende Arveretsforhold, der fremkaldte en for stor Udstykning af Jorden og lagde formegen Gjeldstyngde paa Ejendommene; Arveloven burde derfor forandres og den Aasædesberettigede blive begunstiget ved Arvens Fordeling, da Staten havde Ret til at ordne Arveretten ulige mellem [illegible]vingerne. Videre mente han, at en Del af Gaarden [illegible]e sikres mod ufrivillig Afhændelse, saa at Gaardejeren [illegible] kunde have denne Ret at ty til. Den videre Be[illegible] af Sagen blev udsat. Angaaende Renteloven [illegible]t man skulde søge gjennemført Bestemmelsen om [illegible]enge i fast Ejendom og højest Rente for kortsigtige Laan 6 pCt. For at ødelægge Misbrug af Krediten vedtog man Forslag om, at Skyldneren ved Indførsel ikke skulde kunne gaaes nærmere paa end 100 Spd., at Gjeld indtil et vist Beløb med Undtagelse af Bankgjeld ikke skal kunne inddrives ad retlig Vej, at al den Gjeld, der er stiftet paa Brændevins-, Øl- og Vinudsalgsstederne udenfor Udsalg paa selve Tilvirkningsstedet skal være unddraget for Inddrivning ad Rettens Vej. Endelig vedtog man Forslag om at afskaffe Gjeldsfængsel og foreslaa Forandring i Skydsloven.

Nogle Falliter er anmeldte i Tromsø, Bodø og Molde; Falliterne i Tromsø, menes i Bergensposten, vil komme til at øve endel Indflydelse paa Finmarkens øvrige Forholde.

Arbejdshjælp for de Fattige. I Stockholm er oprettet en Bazar eller stor Bod, hvor de Fattige kan faa sælge sine Smaarbeider til Bestyrelsen, som senere sælger dem til almindelige Kunder til sædvanlig Pris. Derved hjælpes den flittige, men fattige Arbejder, medens ingen Arbejder fortrædiges ved overdreven Konkurrence, saaledes som det vilde være Tilfældet, naar Fattigarbejdshuse optræde med et Slags Fabrikvirksomhed, gjøre store Indkjøb til billige Priser og forarbejde Tingene for en lav Dagløn og derfor sælger sine Varer under almindelig Pris.

Et Skibsbyggerlag er dannet i Sundswall; Kapitalen er bestemt til 25,000 Spd., men kan udvides til 75,000 Spd.; Aktien sættes til 25 Spd. Det er Meningen at bygge en Flaade paa 10 Skibe i 5 Aar. Hidtil er allerede tegnet en Kapital af 20,000 Spd.

Udnævnt: Nils O. Hole af Bærum til Assistent ved Lister Fyre; H. Reinold til svensk-norsk Konsul i Kalkutta; William Wolfen til svensk-norsk Konsul i Sydney; Arthur Meynne til Vicekonsul i Nieuport under Konsulatet i Antwerpen; Kand. theol. O. Ulsten til Sognepræst i Tanen i Varanger; Kand. theol. L. C. P. Ottesen til Sognepræst i Hjørrensfjord i Søndre Søndmøre; Kand. theol. P. O. Megrund til Sognepræst i Loppen i Alten; Kand. theol. A. C. Bang til person. Kapel. hos Sognepræsten i Gran; Fuldmægtig i Armedepartementet C. J. Wahl til Forvalter ved Armeens Munderingsdepot; Kapt. J. A. F. Gran til Chef for 1ste Komp. af 2den Agersh. Inf.-Brigades Depot-Afdeling; Kapt. B. H. Hagemann til Chef for 1ste Komp. af Kristianssandske Inf.-Brigades Depot-Afdeling; Kapt. M. Fleischer til Chef for 1ste Komp. af Hallingdals Bataljon; Kapt. C. B. C. Due til Chef for 1ste Division af Numedals Bataljon; Premierløjtn. C. A. C. Borkenstein til Kapt. og Kvartermester ved Valders Bataljon; Sekondløjtn. i den Trondhj. Inf.-Brig. E. A. Dahl og J. R. W. Gram ansatte som Sekondløjtn. i Norske Jægerkorps; Sekondløjtn. i 1ste Akershusiske Inf.-Brig. H. Larsen, F. A. S. Pladt, H. O. L. Døsen, O. Graff til Premierløjtn. i Brigaden; Sekondløjtn. i Bergenske Inf.-Brig. T. R. J. Johannesen og C. B. E. B. Olsson fortsatte i lige Egenskab til 1ste Akershusiske Brig.; Sekondløjtn. i Trondh. Brigade T. L. Paus til Premierløjtn. i Brigaden; surnumerære Sekondløjtn. A. C. E. Rieck, P. Nielsen, J. C. Høitomt til virkelige Sekondløjtn. i Trondhj. Brig.; Sekondløjtn. H. W. M. D. Keilhau til Premierløjtn. i Bergenske Brig.; surnumerære Sekondløjtnanter R. N. Sauerzaph, F. H. Müller, A. J. Sooth, H. J. Barstad til virkelige Sekondløjt. i Bergenske Brig.; Sekondløjtnanterne P. O. Nielsen, J. Nielsen, B. E. M. G. Lonnevig, J. P. M. Petersen og J. L. Aubert til Premierløjtnanter i Kristianssandske Brigade; surnumerære Sekondløjtnanter F. C. E. Storm, L. J. Graff, H. Gjestvang, B. J. Klingenberg, T. S. D. Aas til virkelige Sekondløjtnanter i Kristianssandske Inf.-Brig.; Sekondløjtn. J. C. Holst til Premierløjtn. i 2den Akershusiske Brigade; Sekondløjtn. A. L. Schøyen fortsat til 1ste Akershusiske Inf.-Brig.; J. A. Andorsen anerkjendt som britisk Vicekonsul i Mandal.

Afsked i Naade: Toldkasserer i Moss C. H. Albrechtson (700 Spd.).

Ledigt. En Lærerpost ved Hamars Skolelærerseminarium (250 Spd. og fri Bolig); Bestyrerindeposten ved Sarpsborgs Pigeskole (180 a 200 Spd.).

Lidt af hvert.

Ole i Lien sad en Kveldstund sammen med Grandfolket, og saa fortalte han: „Mens jeg var en Smaagut, skulde jeg gjæte, ja, jeg var nu ikke gammel Knotten, da det hændte, som jeg nu vil fortælle. Som jeg en Dag var i Skogen med Fæet i tykkhyet Vejr, gjætede og gjætede jeg slig, at Fæet blev borte for mig, og i min Rædsel for jeg saa hurtig omkring, at jeg heller ikke tilsidst vidste, hvor jeg selv var, og det var ingen Raad for mig at finde mig igjen. Som jeg da gik og gik, kom jeg til en liden Hytte, som jeg krøb ind i uden at træffe Folk. Der fandt jeg endel Kopper med Melk og ved Siden deraf lidt Fladbrød, og sulten som jeg var, gjorde jeg mig tilgode dermed. Men som jeg var ifærd hermed, kan Du tro, jeg vaagnede; jeg fik se ud paa Tunet en gammel, morsk, skjægget Mand og en ligesaa styg Kjærring, jeg mente, de tilhørte en Røverbande. Da de nærmede sig Døren, blev jeg saa ræd, at jeg gjerne skulde krøbet ud gjennem Nøgelhullet, havde det saasandt ladet sig gjøre; ræd var jeg, fordi jeg havde spist maatru. Mens jeg nu som en forstyrret Høne tumlede om paa Gulvet, blev jeg var et Traug, der laa hvælvet, paa en Bænk og derunder kastede jeg mig for at komme i Skjul. Da Folkene traadte ind, kan du tro, at Manden blev sint, da han saa, at der var spist af Maden. Kjærringen hørtes mildere ud hun og sagde, at det maatte være Hestelejtere, som havde været bort i den, og de kunde trænge til lidt; han maatte ikke være vond. Da de havde ruslet lidt, lagde de sig, og jeg tænkte, at det nu maatte blive Raad til at komme ud. Der var en Spræk i Trauget; jeg vendte Øjnene mod den for at se ud, om Gamlingerne laa roligt; men i det Samme jeg vendte paa mig et yrne Gryn, ramlede Trauget ned, og jeg op, kan du tænke; men Manden var ligesaa svint og greb mig i Trøjen og formente sig paa, at han skulde lægge mig paa Pletten, for jeg havde stjaalet Mad. Kjærringen bad for mig, og af Naade skaanede han Livet, men tog derimod og pnttede mig ned i en Tønde, som stod paa Tunet, satte begge Bunde i og gav den et Spark, saa den rullede med mig i ned paa en Myr. Der standsede den mod en Aate, som var udlagt til Graabejnen. Jeg laa slig henimod Kveldeu. saa kom virkelig en Graabejn paa Aaten, og hvordan den vimset og ikke vimset, saa slog den Svandsen forbi Spundshullet paa Tønden. Jeg greb godt Tag i Svandsen jeg, og i det Samme Graabejn mærkede dette, satte den afsted kan du tro; det gik saa, at Tønden mest ikke var nær Jorden, over Tuver og Stene, og da det bar paa, at den vilde blive Tønden kvit, hoppede den op i et løftet Træ; men der, Stakkar, der blev den siddende fast, og saa slap jeg Svandsen, og i Faldet brast Tønden i Stav, i samme Nuet syntes jeg at høre „Blomsia", bedste Melkekoen i hele Præstegjeldet, at raute og raute tæt ved mig, og — saa vaagnede jeg. Per, Bror min, han laa endnu og storsnorkede, Blomsia hørte jeg intet til, Graabeinen heller ikke; men i Næven holdt jeg en Dot Haar af Bror min." +

Kornpriserne for udenlandsk Vare i Partier:

	Kr.ania.	Dramm.	Thjem	Fr.hald.	
Rug	$6\frac{4}{5}$	$7\frac{1}{5}$	7	7	Spd. pr. Tønde.
Byg	$4\frac{1}{2}$	$4\frac{2}{5}$	5	$4\frac{4}{5}$	—»—
Havre	3	$2\frac{1}{2}$	$2\frac{2}{5}$	$2\frac{1}{2}$	—»—

Torvepriserne i Kristiania 12te, Drammen og Fredrikshald den 10de, Kristianssand 9de, Stavanger 7de og Trondhjem 6te Mars.

	Kr.ania	Dramm.	Fr.hald	Kr.sand.	Stav.	Tr.hjem
Oxekjød .	$4\frac{1}{2}$	5	$3\frac{1}{2}$	5	$5\frac{1}{2}$	4 D.BB
Kalvekjød.	6	$5\frac{1}{2}$	—	(8)	—	$1\frac{1}{2}$ —
Faarekjød	6	6	—	6	—	5 —
Flesk . . .	7	6	6	8	7	6 —
Æg . . .	—	—	30	48	30	40 ß Snes
Smør . .	$12\frac{1}{2}$	12	12	13	—	10 D.BB
Poteter .	$13\frac{1}{2}$		—	14	12	7 D. Td.
Birkeved .	16	13	$11\frac{1}{2}$	—	22	$16\frac{1}{2}$ D.Fv
Furuved .	$12\frac{1}{2}$	10	—	—	18	12 —
Granved .	$10\frac{1}{2}$	9	—	—	—	$9\frac{1}{2}$ —
Stenkul .	52	—	—	—	60	64 ß Td.
Voldhø .	8	—	10	—	17	12 D.SB

NB. Denne Gang er kun de højeste Kristianiapriser sat, for for de fleste Ting kan Prisen gaa indtil 24 ß lavere.

Desuden i Kristiania: Timoteihø 2-2 Spd. 12 ß; Rug-, Byg- og Havrehalm 4 Ort, Havremel $7\frac{1}{2}$-8 Spd. pr. Spd.; Byg 4-$4\frac{2}{5}$ Spd. Havre $2\frac{2}{5}$-$2\frac{3}{5}$ Spd. pr. Tnd.; Talg 6-$6\frac{1}{2}$ ß pr. Mk.; Tiur 80-90 ß (Dramm. 96 ß, Thjem. 60 ß; Røj 60-66 ß (Dramm. 42 ß, Thjem. 38 ß); Aarfugl 40-42 ß (Fr.hald 30 ß, Thjem. 24 ß); Rypper 20 ß; (Thjem. 14-16 ß); Hjerper 20 ß.

Arbejdspriserne i Trondhjem 44-48 ß Dagløn, Styrmandshyre 14 Spd. og Matroshyre 11 Spd. I Kristianssand gjorde Tømmermændene en Arbejderstreg, men fik ingen synderlig Nytte deraf, deres Dagløn er nu fra 54-72 ß.

I særskilt Omslag koster Bladet 4 ß mere for Fjerdingaaret; de, der kun have betalt 3 ß, faar intet Omslag.

I Virtens Skoledistrikt i Vivelstad, Anner til Thjøttø, er en Omgangsskolelærerpost ledig og ønskes besat fra forstkommende Juni Maaneds Begyndelse. Undervisningstiden er 36 Uger aarlig, Løn 1 Spd. 90 ß pr. Skoleuge, Kost og Herberge in natura paa Skolestederne. Andragender om denne Post, stilede til Tromsø Stiftsdirektion, indsendes i betalte Breve til Thjøttø Skolekommission inden Midten af forstkommende April. Den ansættendes Lærer maa finde sig i, om Kredsinddelingen forandres.

Nordbostad den 27de Febr. 1868.

C. A. Moe.

Udskiftningselev.

Hos Udskiftningsformand Kamstrup i Kristians Amt er Plads ledig for en Elev. Herpaa Reflekterende ville behage at henvende sig til ham med Opgivende af Alder og Forkundskaber under Adresse: Jongerud pr. Lillehammer.

Et smukt og snilt Pigebarn, $\frac{1}{2}$ Aar gl., ønskes bortleiet til en børnløs Enke eller et Par børnløse Folk af god Familie, helst i en af Bygderne om Christiania eller en af Byerne langs Fjorden. Godtgjørelsen vil blive rigelig. Billet mærket „Lina" bedes nedlagt i dette Blads Expedition inden 1ste Mai.

Quebek—Amerika.

De hurtigseilende og i Passagerfarten fordelagtige bekjendte Skibe „Flora," ført af Capt. Jørgensen og „Fauna," ført af Capt. Hansen, afgaar herfra til Quebek i forstkommende April Maaned.

Indskrivning sker samt nærmere Oplysninger meddeles ved P. Lg. Aas, nedre Sund, Bragernæs.

Drammen den 14de October 1867.

Christiania almindelige Brandforsikringsselskab med **Grundfond 600,000** Species og

Livsforsikringsselskabet Idun

med **Grundfond 100,000** Species

overtager Forsikringer til billige Præmier ved Henvendelse til Hovedkontoret, No. 5, Prindsens Gade, eller vedkommende Agent. Paa Landet kan flere Agenter paa Andragende antages.

D. Kildal. O. M. Hauge. Ths. Joh. Heftye.
Joh. Schwensen. B. Dybwad.

Jørgen Gjerdrum.

Brandforsikrings-Selskabet

„NORDEN“

overtager Forsikringer i Landdistrikterne paa almindelige Landbonærings-Gjenstande til 1/4 pCt. eller 30 Skilling af 100 Spd. for Aaret; man henvende sig til Hovedcontoiret i Christiania eller nærmeste Agent.

Jacob Ihlen. H. F. Løkke. Olai Olsen. M. Langaard. J. Birch.

C. F. Gjerdrum.
adm. Directeur.

Ny illustrerad Tidning

anmälar till prenumeration sin fjerde årgång. Fortgående på samma bana, som hidtills tillvunnit henne en ständigt ökad publiks bevågenhet, skall tidningen sträfva att i text och bild motsvara hvarje billig fordran.

Från Onkel Adam, Orvar Odd, Jo. Jo., Erik Bögh, Victor Ryberg, Fr. Hedberg, Lea, Carlino, Pilgrimen, L. Dietrichson, C. L. m. fl. har redaktionen att motse bidrag äfven under ingående år, och Aug. Blanches tecknar fortfarande i Ny Illustrerad Tidnings spalter sina „Taflor ur Lifvet.“

De flesta bland våra framstående konstnärer lemna bidrag till tidningens illustrationer, och serier af Edv. Berg, A. Malmström, V. St. Lerche, T., m. fl. komma att fortgå. Åt den fosterländska konstens skilda grenar skall tidningen egna en liflig uppmärksamhet. Serien af Rigsdagsporträtter kommer att fortsättas, äfvensom naturvetenskaplig och konsthistorisk öfversigt, samt för de särskilda årstiderna, en illustrerad mode-revy.

På Ny Illustrerad Tidning, som utgifves i Stockholm hvarje lördag och med fredagens aftonsposter expedieras till landsorten, kan prenumereras såväl å postkontoren som i bokhandeln samt innom hufvedstaden på de dagliga tidningarnes utdelningsställan och å tidningens egen byrå, Munkbrogatan n:o 6, hvarifrån tidningen, genom redaktionens försorg och utan någon kostnad för mottagaren, kringsändes till der antecknade prenumeranter inom hufvedstaden.

Prenumerationspriset är lika öfver hela riket (i landsorten postförvaltarearfvodet indberäknadt) 12 rdr. för helt år, 6 rdr. 50 öre för hälft år och 3 rdr. 50 öre för ett qvartal.

Stockholm i December 1867.

Redaktionen.

Pilegrimsferd

or denne Heimen til dan komande. Ei Draumsyn. Etter John Bunyan. Sofremt dat teknar seg nog af Tingarar, verd dan fyrste Deild av denne Boki — Kristens Pilegrimsferd — utgivi paa Landsmaalet i Umskrift fraa Engelsk. Boki verd 13 Ark stor paa Lag, i Oktavformat, kostar 36 ß indheft og kan tingast hjaa F. Beyer i Bergen. Dei som samna Tingarar, faa et Frieremplar paa 10. Send med Posten, kostar Portoen 6 Skilling.

G. C. Kroghs Omrids af Verdenshistorien (til Brug ved Repetition), 30 ß, er udkommet hos F. Beyer i Bergen.

Hos B. C. Grøntoft i Christianssand er udkommet og faaes i Bogladerne:

G. Bergh. Sangbog paa Ziffre og Noder for de norske Almue-, Borger- og Realskoler, samt til Seminaribrug, 3die Udgave, 2det forøgede Oplag. Pris indb. 18 Skill.

A. N. Feragen. Regne-ABC, 4de Udgave. Pris 6 Sk., Facitbog 2 Sk., indb. med Facit i et Bind 12 Sk.
— Regneøvelser for Pigebørn. Pris indb. 30 Sk., Facitbog 6 Sk., indb. med Facit i et Bind 36 Sk.

I alle Landets Boglader faaes:
Om Aarsagerne til Haarets **Affalden og tidlige Graanen** samt Forholdsregler til Forebyggelse og Helbredelse af disse Onder (ledsaget af Anbefaling fra en Læge), Pris 12 ß.

Alb. Cammermeyer.

Asfaltpap i lange Baner (Ruller) for Tagdækning,

tilvirket ved

Munksjø Papfabrik i Jönköping.

Belønnet med Præmier ved Industri-Udstillingerne i

Paris	**1867**	**Stockholm**	**1866**
Karlstad	**1862**	**Malmö**	**1865**

Ved Industriudstillingen i Stockholm 1866
blev Munksjö Papfabrik tilkjendt Sölvmedaljen

"paa Grund af dens Tilvirkningers store Nytte".

Ildfast Tagdækningsmaterial ifølge Departementets Bestemmelse,

sælges fra Lageret hos Adelsteen Knudsen i Christiania, 2 Revierstrædet.

Denne Pap, som tilvirkes i hvilkensomhelst Længde og i en Bredde, der ikke overskrider 4 Fod, er fornemmelig velskikket til Tagdækning og i Almindelighed anvendelig til Beskyttelse for Mure og Træværk mod Væde og Forraadnelse. Dens vigtigste Egenskaber ere:

Ugjennemtrængelighed for Vand, saa at Tagflader med hvilkensomhelst ringe Heldning — ligesaavel som horizontale eller vandrette — kunne dækkes dermed og dybe Vandbasiner gjøres tætte med samme; —

Böielighed, saa at Pappen kan formes efter alle mulige Vinkler og Tagbrydninger; —

Lethed (1/12 af Tagteglsten), saa at den udfordrer kun et meget let Tagværk.

Ildfasthed, saa at den længere end baade Skifer og Jernplader hindrer det underliggende Bordtag fra at antændes.

Man bør vel skjelne mellem Munksjø Asfaltpap og den før her i Landet i Almindelighed benyttede **Tagpap i Ark,** som var ufuldkommen formedelst sin ujævne Tjæreholdighed, der gjorde den mindre varig, sit indskrænkede Format, som krævede mere Arbeide og 40 à 50 Procent flere Spigre. Endnu mindre bør Munksjø Asfaltpap forvexles med den **Engelske Asfaltfilt,** hvis ufuldstændige Forfiltning gjør den let modtagelig for Luftens og Vandets forstyrrende Indvirkning og saaledes i høi Grad uskikket til Tagdækningsmaterial i et Klima med saa stærk og pludselig Temperaturvexling som vort.

Munksjø Asfaltpap er som foran anført ikke alene tjenlig til Tagdækningsmaterial, men overhovedet mod Væde, Fugtighed og Forraadnelse baade i Sten- og Træhuse, i fri Luft og under Tag tilbyder den Fordele, som indsees af enhver Bygmester, og uden Tvivl derfor ogsaa her i Norge vil skaffe den vidtstrakt Anvendelse.

Nøiagtig Brugsanviisning til en forbedret Dækningsmaade følger hver Rul. **Tagdækning vil erholdes udført af hermed bevandrede Arbeidere, der ankomme hertil fra Sverige.**

Reqvisitioner paa foranstaaende modtages af

Adelsteen Knudsen i Christiania.

Forhudningspap i lange Baner (Ruller),

tilvirket ved

Munksjö Papfabrik i Jønköping.

Prisbelønnet ved Industriudstillingerne i

Paris	**1867**	**Stockholm**	**1866**
Malmö	**1865**	**Karlstad**	**1862**

Ved Industri-Udstillingen i Stockholm 1866
blev Munksjø Papfabrik tilkjendt Sølvmedaljen

"paa Grund af dens Tilvirkningers store Nytte."

Forhudnings-Uldpappen er 45 1/2 Tomme bred og sælges i
Heelruller af 48 Alens Længde = (90 Kvadratalen).
Halvruller - 24 — — = (45 do.).

Forhudnings-Uldpappen, som i Sverige har fundet saa betydelig Anvendelse til at udestænge Træk fra Gulve og Vægge, (anvendes ogsaa betydelig til Skibsbrug), at dersteds mere end Fem og Tyve Millioner Kvadratfod Væg og Gulvflade derved er bleven bedækket, tilbydes det norske Publikum som et prøvet Middel til at erholde varme og sunde Boliger, den sælges fra Lageret hos

ADELSTEEN KNUDSEN i Christiania.

Brand- og Livsforsikringsselskabet

SKANDIA

med Femten Millioner Riksdaler Riksmynt i Grundfond

overtager til billige Præmier Forsikringer mod Skade, foraarsaget ved Ild saavelsom ved Damp og Gasexplosion paa Løsøre, Malerier, Kunstsager, Varer, Avling, Skibe, Fabriker og Brug, Trælastoplag o. s. v.

Livsforsikringer meddeles fra 1ste Marts d. A. til **nedsatte Præmier og paa 10 forskjellige Forsikringsmaader, blandt hvilke særlig fremhæves en ny, efter hvilken Præmiebetalingen ophører, naar den Forsikrede har opnaaet en vis, forud af ham bestemt Alder, hvorhos Forsikringen, om Præmiebetalingen ophører tidligere, dog bliver gjældende for de betalte Præmiers sammenregnede Beløb.**

Prospekter med Præmietabeller ville om kort Tid gratis være at faa hos alle Selskabets Agenter.
Imidlertid meddeles enhver nærmere Oplysning ved Generalagenten for Norge

M. P. Paulsen,
Contor: Børsen.

Paa mit Forlag er udkommet og faaes i Bogladerne:

Arndts Konfirmationsgave til Ledsagelse gjennem Livet, oversat af F. M. Bugge, 3die Oplag 1868, indb. 60 ß, med Guldsnit 84 ß.

Henr. Müllers Raade og Sandhed eller kristelig Skatkiste, korte Betragtninger til hver Dag i Aaret **(ordnede efter Luthers lille Katechismus)**, oversat af J. E. Unger, indb. 60 ß, med Guldsnit 96 ß.

F. Beyer i Bergen.

Hos Undertegnede og i Landets samtlige Boglader faaes:

En Samling **Smaa Fortællinger** for Skolen. Samlet og udgivet af O. Stave. Pris indb. 36 ß.

Jacob Dybwad.

I alle Landets Boglader faaes:

Phædrus's Fabler, oversatte af M. W. Pris 12 ß, forsendt pr. Post 18 ß.

Alb. Cammermeyer,
Juveler Tostrups Gaard Kirkegaden.

Paa Undertegnedes Forlag er udkommet:

Lettres et Télégrammes pour les Affaires d'Agence par **Theodor Soelfeldt.** Pris 36 Sk. **I. W. Cappelen.**

God og billig Bog.

For hurtigt at omsætte et vist Antal Exemplarer af **Schuberts aandelige Guldkorn,** Fortællinger, Levnetsbeskrivelser, Missjonsliv og Rejsebeskrivelser, 38 Ark stor Oktav til Bogladepris 1 Spd., **sælges Bogen for 48 ß, frit forsendt med Posten.** Der tages kun Hensyn til Rekvisitioner, der ledsages af Betaling i Penge eller Postfrimærker.

F. Beyer i Bergen.

Hos Beyer i Bergen er udkommet:

Jacob Otto Hoofs

Høimessepredikener over de aarlige Søn- og Helligdages Evangelier, anden norske Udgave, gjennemseet og fornyet Oversættelse af Provst **Chr. Dick,** Pris heftet 1 Spd. Forsendt med Posten er Portoen 16 ß.

Kristiania. H. Tønsbergs Bogtrykkeri.